

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2,40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare și
20 filerl.
Manuscripte nu să inape-
lază.

Inspekția școlilor noastre primare.

Dacă urmărim cu atențiune dorințele, cărorora le dau din când în când expresiune și prin presă învățătorii noștri, putem constata, că una din cele mai vii dorințe a lor și prin ei și a școlii noastre, e ca inspekția școlilor să se facă din partea autorităților noastre, cu o mai mare rigoare și cu o mai temeinică pricepere.

De vre-o câțiva ani încoace glasul învățătorilor cari cer cu insistență acest lucru ie tot mai puternic.

Dacă ne dăm bine seama de acest lucru, trebuie să constatăm că el implică și o mare anomalie. Să vie învățătorii și să ceară în public dela Consistorii mai mult interes pentru școală, — aceasta e ca și când copiii flămânzi ai unor părinți ar ieși în stradă și ar striga în gura mare, că li foame și că acasă la ei oameni străini îi maltratează fără ca părinții să le sară în ajutor. Cine le-ar putea lua în nume de rău unor astfel de copii că, ne mai putând răbda foamea și maltratarea, alora, ies în public și și trîmbiță durerile — și cine nu s'ar simți îndemnat a face cu cea mai mare grabă tot posibilul ca o astfel de anomalie să înceteze?

De decenii întregi învățătorii noștri cer inspekție sistematică și mai ales dela 1907 încoace, de când inspectorii unguri îi șicanază în modul cel mai brutal, cer să li-se dea inspectorii confesionali dela cari să poată cere îndrumări și scut, — iar glasul

lor nu este ascultat. Copiii cer pâine — și nu li-se dă lor...

Fenomenul acesta e cu atât mai înspăimântător cu cât el e aproape general la noi. Iată d. e. ce scrie „Drapelul” din Lugoj în Nr.-ul său dela 15 Aug. a. c.

„Fenomen trist”. Ni-se scriu următoarele: Comuna noastră frunțasă C... are peste 7000 loc. dintre cari cel puțin 90 proc. sunt români de legea gr.-or. In comuna bisericească gr.-or. română sunt doi preoți, trei învățători și o învățătoare. Școala confesională mai există încă și acum și are un buget anual de 6000 cor.

Anul trecut s'a zidit în comună și o școală de stat ca un palat. In școala aceasta însă nu se propune românește nici o boabă și totuși copiii noștri, în cea mai mare parte, cercetează școala de stat și părăsesc școala confesională.

Imprejurarea aceasta m'a surprins cu atât mai mult, cu cât am putut constata, că ai noștri sunt toți oameni deștepți și cu prindere. M'am interesat să aflu ce poate fi cauza acestui fenomen trist. In decursul întrebărilor mi-s'a dat să înțeleg, că și in școala confesională se pune mai mult pond pe limba maghiară, iar limba română se neglijează de tot. In deosebi însă se plâng oamenii, că de școala noastră confesională nimeni nu se îngrijește; nu se exercitează nici o controlă și prin urmare progresul e mai defectuos ca in școala de stat. Se constată lipsa de control la școlile noastre și de aceea susțin ai noștri, că nu merită să aducă atâta jertfă pentru școala confesională, mai cu seamă după ce pe cei dela școala de stat i-a asigurat, că pentru o contribuție de vre-o 300—400 cor. la an se vor îngriji, ca să li-se propună copiilor și in școala de stat limba română in măsura in care li-se propune acum in școala confesională.

Am descris până aici numai starea faptică. Deja din această descriere, poate înțelege orișicine că răul cel mai mare la școlile noastre confesionale e lipsa de control. Se impune dar instituirea cât mai grabnică a revizorilor școlari. Congresul național bisericesc a decis in ultima sa sesiune crearea posturilor de revizori școlari și a lăsat exe-

cutarea acestei hotărâri consistorialor diecezane. E păcat că executarea întârzie.

Am avut până acum destulă vreme să ne convingem, că examenele finale nu formează mijlocul adevărat de control și că acestea devin de sine superflue prin o controlare riguroasă in decursul anului.

Mi-e teamă, că prin cruțarea speselor de lipsă pentru susținerea revizorilor școlari, devin pe încetul efemere speșele cari se aduc pentru susținerea școlilor confesionale. Noi avem dorința să controlăm școlile confesionale. Noi avem datoria să controlăm școlile noastre ca să fie la înălțime și să nu ne lăsăm pe controla din partea statului”.

O singură știre ca aceasta ar trebui să aibă ca urmare *imediat* instituirea unui inspector al învățământului in dieceza respectivă.

Și in dieceza Aradului se aud glasuri peste glasuri, cari cer să se facă odată ceva in această privință. In coloanele ziarului nostru au cerut mai mulți învățători lucrul acesta, ani de-a rândul, tot astfel și in „Biserica și școala” și in „Reuniunea învățătorilor” din Arad. Acelaș lucru pe care de altfel, in teorie sinodul din anul acesta, l-a și primit, îl cere și învățătorul Iosif Stanca in broșura sa apărută zilele trecute sub titlul: „Școala română și învățătorul român din Ungaria in lumină adevărată”, unde zice, la pag. 47, următoarele: „Să se sistematizeze in fiecare dieceză cel puțin câte un revizor sau inspector școlar, a cărui menire să fie aceea de a da o direcție, o îndrumare sănătoasă întreg învățământului, sub a cărui conducere să fie toate afacerile de natură didactică din rezortul școlar, aflătoare la consistor. Deoarece rolul de inspector implică in sine in toate privințele o *superioritate* oarecare, acesta va trebui

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Spovedania unui Clown.

De Victor Eftimiu.

Iată ce mi-a povestit într-o seară clownul Coco:

„— Pe tata nu l'am cunoscut. Și nici n'am întrebă vr'odată de dânsul. Mama era ovreică din Galiția și rătăcea prin orașele mari cu trupa unui circ. Și-i ziceau „Frumoasa spaniolă”. Era dansatoare și călărea pe un roib frumos, care o purta in jurul arenei într-o ploaie de flori și de „bravo”. Domnii cari venea in cabină, după ce-și isprăvea numărul din program, îi spuneau că nici sirenele ce se leagănă pe coasta de val, nu sunt mai frumoase decât dânsa, când trece pe lângă staluri, culeată pe spatelul lat al roibului. Eu n'o văd pe mama decât așa: înconjurată de domni in frac, răsufând repede, roșie la față, cu ochii strălucitori, multumind cu surisuri ușoare și rugând pe domnii in frac s'o lase singură, ca să se desbrace. Când rămânea cu mine, mai mult se îmbrăca decât se desbrăca. Apoi plecam împreună in trăsura vr'unuia din cei cari se nghesuiau in cabina ei.

Acasă la noi era bine. Totdeauna aveam flori și prăjituri. Mama mă iubea mult. Când am fost mai mărisor m'a învățat să dansez și eu. Apoi, după câteva luni, am cunoscut și eu florile și aplauzele ce vin din stalurile și logile împodobite, cu ofițeri și cucoane frumoase... Copiii sunt dragi tuturor, ori ce ar face. Viața de circ m'a prins, de mic, in brațele ei. Ascuns după perdelele prin cari intrau „artiștii” in arene, am văzut și eu de

ce piteceau atâta cei din sală. Am văzut echilibriștii cari se răsuceau in vârful cercului, pe când muzica tăcea spaimântător, lăsând numai tobele să bată repede; clovni sprinteni, cu pantalonii largi și cari își trăgeau palme sau își spârgeau ouă in cap. „Augusti” cocoșăți cu nasul roșu, cu jobenul turtit, cari se vîrau între servitori, ori se agățau de cozile cailor, și cădeau apoi pe spate, făcându-se morți, bătrîni spoți cu alb, numiți „clovni muzicali” care cântau din armonici și din clopoței înșirați pe curele; călăreți pudrați cari se jucau cu torțe, abia păstrîndu-și echilibrul pe spatelul cailor, călărețe aproape goale, cari săreau prin cercurile de hârtie și cădeau apoi pe cal, in strigătele mulțimei, acrobați ce ridicau ghiulele de cauciuc și țineau in dinți patru din cei mai slabi servitori; câni dresați, cari făceau caraghioslicuri și aveau mai mult succes decât clownii, oameni șerpi și tot felul de oameni și de dobitoace dresate in toate felurile.

Aveam șase ani, vedeam toate prin lumina bogată a becurilor de gaz, in marșurile muziceii din circ. Mama era frumoasă și bună, prietenii ei erau darnici. Nu-mi lipsea nimic. De ce nu s'a oprit timpul atunci? De ce au trebuit să treacă toate?

Întîia melancolie am simțit-o când mi-au tuns părul, părul meu bălai, lung și moale ce mi-l prindea mama in panglice albastre, părul ce flutura in jurul capului meu, când mă învățeam pe vârful pantofilor repede ca o sfârlează; in aplauzele sgomotoase, in ploaia de flori și portocale, și am mai fost trist odată. O tristeță mult mai adâncă ca cea dintîi. Într-o zi de iarnă, un domn i-a adus mamei flori și giuvaeruri, iar mie o carte

de povești. Am răsfoit-o la fereastră și am întârziat la povestea greerului și furnica. Bietul greer! Unde o să se ducă el acum, pe viscolul cumplit ce se începuse? Mă uitam la poza colorată, unde sgribulea sârmanul cântăreț cu chitara la subțioară. Mi-se făcu milă. Și am stat mult așa, cu cartea deschisă, cu fruntea îngândurată, cu ochii înlăcrimați. Abia seara in lumina becurilor din cire, in veselia pe care o stărneau clownii, am uitat de povestea cu greerul și furnica. Mai târziu însă, am început să fiu din ce în ce mai trist.

Nu mai eram copilul sburdalnic de pîn'atunci. Dansurile mele ușoare nu se mai prindeau. Mama nu mai aducea atâtea flori, iar mie nu-mi mai aduceau bomboane și cărți de povești cu pozele colorate. Trebuia să sar pe cal. Stăpânul cercului îmi dote un mînz negru, pe care încălecam și săream cu agerime. Dar de când nu-mi mai flutura părul in jurul capului, portocalele ploiau tot mai rar din lojă, i-le trimiteau pe toate unei fetițe, care, din leagănul unde mirolăise până mai ieri ajunsese in arenă, călărea pe un mînz alb, mic ca o jucărie. Fetița aceea a fost cea dintîi ființă pe care am urit-o in viața mea. Mai târziu a trebuit să urăsc multă lume, începînd cu directorul cercului, care ne lăsa de-o parte, pe mama și pe mine — și sfîrșind cu publicul, care nu ne mai primea ca înainte. Când eram de 18 ani, am început să simt adevăratele amărăciuni ale vieții. Tovărășii noi erau răi. Cei vechi se duseră unul câte unul, care in alte circuri, care in vr'un spital, care in pămînt. Un clown bătrîn, pe care-l iubeam mult când eram copil, a murit sub ochii mei. Fetița aceea pe care o urisem la început, se făcea frumoasă și am iubit-o. Când a fugit din trupa

să fie condus în atingerile sale cu învățătorii de următoarele principii: Autoritatea inspectorului bază numai pe actul de denumire va fi foarte problematică, dacă acesta nu va năzui să și câștige adevărata autoritate, care se câștigă prin încrederea, prin iubirea și mai ales prin simțul de dreptate și bunăvoință, ce trebuie să observe un inspector față de învățători. Inspectorul totdeauna să se silească să-i *convingă* pe învățători prin tăria argumentelor și să nu-i *învingă* prin puterea diplomei”.

Cuvintele acestea sunt de sigur la locul lor, numai de le-ar auzi cine ar trebui să le audă!

De o vreme încoace ne e dat să auzim tot mai multe glasuri răspicite în direcția aceasta și dela învățătorii bisericei noastre greco-catolice. Intr'un „articol sosit de afară” publicat în Nr.-ul 48/1910 al *Unirei* din Blaj se constată „necesitatea unei cercetări amănunțite asupra metodei sau metodelor folosite în instrucția primară” precum și aceea că „o parte însemnată a învățătorilor noștri stau și azi buimăciți în fața legii nouă, și nu știu cum să înceapă”. Apoi concludă: „conducerea instrucției în școlile populare nu se poate lăsa în grija singuraticilor învățători sau a senatelor școlastice. Mulți nu se vor pricepe cum să urmeze, alții chiar de iar pricepe, din deosebite motive, vor alege calea care e cea mai puțin favorabilă învățământului și educației românești... Ca intrarea în viața a noii legi să nu ne afle tot așa de nepregătiți, mai cu seamă pe învățătorii noștri, credem că e necesară o îndrumare hotărâtă dela centru. Și nu o îndrumare cuprinsă numai în „regulamente” tipărite și împărțite pe la școlile populare, ci o îndrumare vie.

Necesitatea aceasta a simțit-o superioritatea gr.-ortodoxă a școlilor românești, și cu toate că și la ei protopopii sunt inspectori școlari, au simțit de lipsă a institui și a umplea un post nou, acela de inspector școlar, care să cerceteze rînd pe rînd șco-

lile din arhidieceză și din observările ce șile va face să îndrepte lacunele din metoda instrucției, ținând să ajungă la metoda cel mai potrivit. E de lipsă ca acest inspector școlar să aibă exclusiv de a se ocupa cu chestia școlară, pentru că e așa de vastă, încât nu-i rămâne timp și pentru alte afaceri.

Credem că s'ar putea face și la noi ceva în direcția aceasta. Avem de pe acum pilde de învățători cari, din faptul că școala, unde servește, are ajutor de stat, face aproape toată instrucția în ungurește... Sunt învățători, în școlile cărora ori când vei intra, îl vei auzi numai ungurește vorbind cu elevii speriați, cari fără porunca ori indemnul cuiva, propun cele patru studii în ungurește...

Postul de inspector școlar, cum e contemplat de biserica ortodoxă, are să fie organizatorul, motorul și îndrumătorul întregii vieți și preocupări didactice a învățătorilor. Și ar fi timpul, credem, să intre și la noi viața în formele noastre a tuturor adunărilor despărțămintelor și chiar a adunărilor generale învățătoresci. Cu simple rapoarte și alegeri de comisii, cu încasări de taxe plătite în sală, nu va înainta cu nici un pas instrucția noastră poporală. N'avem decât să cercetăm programele conferințelor ce le-au ținut anul acesta învățătorii gr.-or. și vom vedea o mulțime de chestii vitale pentru școala și învățătorii români, pe când la noi sunt numai rapoarte și alegeri de comisii.

Ei bine, trebuie să știm, că la ei se dă îndrumarea dela centru și multe chestii sunt puse chiar de inspectorul școlar.

Un post sistematizat de inspector al școlilor noastre ar fi un pas înainte al instrucției populare ar fi o scăpare din orbecarea în întunec a susținătorilor școlilor sătești și ar fi un razim neprețuit chiar și pentru învățătorii noștri”.

Astfel de *pie desideria* se pot ceti foarte des prin gazetele noastre, dar numai atât, căci până acum în urma lor n'a răsărit ni-

noastră, ca să se ducă într'alta, am fugit și eu după dânsa. Nu-mi ceruse mult; să nu mai călăresc, să mă fac echilibrist și să mă dau drept fratele ei. Am primit. Am lăsat pe mama în mijlocul tovarășilor ei îmbătriniți și răi, fără nici o muștrare, ca un ticălos. Abia după ce am rămas singur — frumoasa mea fugise iar în altă trupă — abia atunci m'a prins. Păreri de rău mă copleșiră. Veneau remușcările ca niște păsări mari de pradă, ciugulindu-mi creierul, sfășiindu-mi inima. Ca un fiu pocăit m'am întors; fusese așa de bună ca mine! Dar mama nu mai era în trupa cea veche: directorul, ne mai având să se teamă de mine, o isgonise. Și ea rătăcea acum prin cine știe ce orașe de provincie, dacă nu va fi murit de mult. Târziu am aflat spre rușinea mea că ridica greutatea într'un circ din Galizia. Mi-am dat drumul din vârful trapezului chiar în ziua când am aflat asta. Dar n'am murit. M'am ales cu un picior rupt, — și atât. Niște doctori dibaci m'au vindecat în două luni. Unul mi-a spus, în glumă:

— Și acum băiete sus... Să te vedem pe trapez!

...Trebuia să apuc un alt drum, să încep o viață nouă. Dar mirosul din circ cu care trăisem atâția ani, îmi intrase în sânge. Nu puteam să-l părăsesc. Și cum n'am mai putut fi nici călăreț, nici echilibrist, m'am făcut clown. M'am dat peste cap, am primit picioare în spate, m'am agățat de coada cailor și am trimis sărutări, sărutări grațioase călărețelor ce treceau prin arenă ca sirenele pe coasta unui val. Zece ani am fost clown. În timpul ăsta, mama a murit. Eu am trecut din trupă în trupă, din oraș în oraș, din circ în circ. Învătasem mai toate limbile și spuneam glume cu accentul strigat, în hohotul galeriei. Intâi mi-era

rușine de ele, dar mai târziu am început să-mi iau meseria serios și mă întristam ori de câte ori nu mi-se prindea vre-una.

Și glumele mele se prindeau din ce în ce mai rar. Unii directori nu mi-au plătit și am fost nevoit să plec, alții mi-au plătit și m'au dat afară. Am răbdat de foame. Am fost bolnav și n'am avut pe nimeni la căpătâi. Dar au venit și vremi mai bune. Acum sunt de patruzeci și tot pe clownul îl fac. Mi-e rușine. Ca mâne, după ce mă voi spoi cu alb și mi-or zice „clown muzical” are să mă trimită directorul printre servitori, sau și mai rău: la grajd. Mi-e groază. Simt c'ăși fi putut să fac altceva, în lumea asta care m'a primit așa de frumos la început și care mi-a păstrat atâtea amărăciuni pentru mai târziu.

Basmul greerului sârman, cu chitara pe umăr, pe care l'a alungat furnica nemiloasă, mă nduioșează încă; și mă face să plâng povestea bietului copil ce l'a privit într'o zi de iarnă cu fruntea îngândurată, cu ochii înlăcramați.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultanți: 11—12 ore a. m. și 1/23—5 ore p. m.

mic. Forurile superioare nu țin cont de dârnițele celor mulți și năcăjiți, și chiar când forțate de sinoade, hotărăsc să fac în sfârșit ceva, tot nu fac.

În săptămânile trecute a cerut și adunarea generală a învățătorilor din dieceza Gherlei să se sistematizeze un post de inspector școlar (Vezi „Foaia școlastică” p. 447) — și suntem siguri că cu aceleași rezultate.

În adevăr, de ce n'or fi vrînd oare comisiile să sistematizeze aceste posturi, atât de necesare și atât de însemnate, și de ce or fi lăsând educația copiilor noștri într'atât de detestabilă păraginire?

Nu înțelegem de loc!

Adunarea dela Mureș-Ludoș. Dela convocarea adunării populare din Mureș-Ludoș, primim spre publicare următorul avis:

La dorința biroului central al partidului național adunarea poporală proiectată pe 8 Octomvrie a. c. s'a amânat pe 15 Octomvrie a. c., pentru ca oratorii oficiali să se poată înfățișa la adunarea poporală din Timișoara în 8 Octomvrie aceiași fiind oratorii în mare parte pentru următoarele adunări.

Congresul negustorilor români. Primim dela Aurel Popescu, vrednicul comerciant din Sibiu, o scrisoare mai lungă, din care constatăm cu surprindere, că soarta primului congres al negustorilor români, înregistrat cu atâtea însuflețiri de presa noastră întregă, este destul de grea. Nu știm din ce motive, de patru săptămâni de când s'a ținut prima consfătuire, nu s'a mai lăsat crat nimic în privința ținerii congresului. I. Aurel Popescu se plînge că lista alor o mie de negustori care i-se promitea acum patru săptămâni nu vrea să mai sosească și pomenește și de răuvoitori, cari ar cere să zădărnicească frumozdale inițiativă. Noi nu ne putem închipui că ar putea să existe în rîndurile noastre oameni, care să-și uite întru atât de sine — în ori caz am dorînsă să-i cunoaștem.

D. Aurel Popescu ne scrie însă și despre adunarea centrală a negustorilor români întovăriți șiți, care vânzând mărfuri en-gros, ar veni în ajutorul negustorilor mai mici dela sate. Centrala aceasta s'ar fi proiectat și în consfătuirea dela Blaj — lucru despre care nu ne aducem amint să se fi publicat ceva în ziarele noastre. Aderăm și noi la această frumoasă idee și împreună cu Aurel Popescu, invităm pe comercianții noștri precum și pe toți oamenii noștri de bine să-și spună părerea în această chestiune încă înainte de ținerea congresului. Noi ne deschidem cu drag coloanele pentru ori și cine dorește să contribuie cu luminile-eale la înaintarea clasei noastre de mijloc.

D. Aurel Popescu ne mai aduce la cunoștință că membrii sibiieni, exmiși de consfătuirea dela Blaj, au hotărît să invite la congres și o seamă de fruntași ai noștri cari nu fac parte din tagma negustorilor și ne cere să avizăm pe această cale și pe ceilalți membri ai comisiei organizatoare despre această hotărîre.

Atragem și noi din partea noastră atenția publicului nostru asupra importantului congres ce se pregătește. Este timpul suprem ca și clasa noastră de mijloc să se organizeze pe baze naționale împotriva năpădărei străinilor în mijlocul vieții noastre comerciale. Mai ales comercianții noștri de ori unde ar fi ei au datoria națională să-și de tot concursul lor pentru deplina reușită a planului congres.

Adunarea poporală din Timișoara. Abia s'a convocat această adunare pe 8 Oct. a. c. și dușmanii neamului românesc au și început munca lor de soboli pentru a o zădărnici. Anume, ne-a venit la cunoștință, că un tip din Timișoara-Fabric lucrează din răsputeri în mai multe comune sfătuiind fruntașii noștri de pe acolo să nu vină la adunare, nici dânsii nici poporul. Credem că cei interesați nu vor da ascultare intrigelor puse la cale de acest om care trăind de pe poporul lui, nu i-a făcut nicăd când nici un bine, ci a căutat totdeauna nume

interesele sale personale. Suntem curioși, că la adunarea proiectată vor merge toți românii de bine. Putregaiul poate să rămâie acasă — nu se va simți lipsa lui.

Guvernul și obstrucția. În ședința de ieri a camerei, în legătură cu o propunere a unui deputat din opoziție, care cerea ca membrii guvernului să fie siliți a răspunde în vreme de treizeci de zile la ori ce interpelație, contele Khuen, deși până acum a observat o atitudine foarte calmă față de obstrucție, a atacat în termeni foarte aspri pe opoziționiști acuzându-i în fața țării că zădărnicesc întreaga legislație prin obstrucția lor nesăbuită.

— Sufere țara pentru că nu răspunde un ministru la o interpelație? Da, suferă, zic și eu, dar cât suferă această țară pe urma obstrucției D-v., prin care zădărniciți munca întregului parlament, a zis Khuen adresându-se opoziției în aplauzele nesfârșite ale majorității.

În urma acestor ieșiri violente ale premierului, mai multe ziare din capitală, precum și unele vieneze, aduc știrea că guvernul este hotărât ca pe 15 Octombrie, cu ori ce mijloace, să înfrângă obstrucția. Nu se știe încă cari sunt armele guvernului, în ori ce caz se va aduce însă înăsprirea regulamentului Camerii. Acest pas va înverșuna și mai mult opoziția încât în scurtă vreme ne putem aștepta la cele mai aprige lupte parlamentare.

Impotriva obstrucției. Intre multele adrese ale municipiilor comandate de guvern împotriva obstrucției a ajuns înaintea Camerii și adresa comitatului Ciănad. Adresa aceasta a fost primită în ședința de Luni a congregației cu 89, împotriva alor 69 de voturi. Majoritatea, după zările ungurești, ar fi câștigat-o partidul guvernamental cu ajutorul naționaliștilor. Nu știm intru cât este adevărată această știre, care produce o disolidarizare în atitudinea noastră cunoscută, față de obstrucție.

Banul Croației. Impotriva banului Croației au apărut în mai multe ziare din Zagreb o mulțime de acuze grave. Îl terfelesc nu numai ca om politic, ci îi atacă și onoarea personală. Banul la toate acestea nu a avut nici un răspuns. Deputații unguri din opoziție se folosesc însă de aceste acuze să îngreuneze situația guvernului care îl susține pe Tomasich. De aceea deputații Polonyi Dezső și Mezösyi Béla au adresat prim-ministrului câte o interpelație în cele două ședințe din urmă ale Camerii în această chestiune, cerând guvernului să silească pe Tomasich să se limpezească în fața judecării de gravele acuze ce i-se aduc. Khuen tace însă și el confirmând oarecum prin aceasta situația primejdioasă în care a ajuns banul.

Lukács în audiență la Maj. Sa. Astăzi la orele 2 p. m. ministrul Lukács a fost primit în audiență de Maj. Sa, prezentând spre aprobare proiectul de buget al anului viitor. În cursul după-amiezii Lukács a conferat și cu mai mulți miniștri austriaci asupra mai multor chestiuni din resortul ministerului de comerț, îndeosebi asupra importului de carne din Argentina.

Camera. Astăzi s'a continuat ce s'a început ieri. Înainte de a se intra în ordinea de zi, Désyi Zoltán și Holló Lajos au protestat împotriva acuzelor de ieri ale prim-ministrului Khuen. Amândoi opoziționiștii, au declarat în numele celor două partide independiste, că obstrucția este o armă legală, că ei se vor folosi de ea până ce proiectele militare vor fi retrase și că amândouă partidele iau răspunderea înaintea „națiunii” pentru cele ce se întâmplă astăzi în Cameră. Khuen a răspuns și astăzi cu vârf și îndesat. A susținut tot ce a declarat ieri și a mai adăugat, că „durere, obstrucția este încă o armă legală”. Prim-ministrul și-a terminat vorbirea cu următoarele cuvinte semnificative: „Dar vom mai avea noi

prilejul să discutăm care este adevăratul înțeles al regulamentului Camerii”.

Toți deputații guvernamentali au secondat cuvintele lui Khuen cu lungi și ostentative aplauze, iar când premierul isprăvindu-și cuvântarea a voit să iese pe culoare, deputații guvernamentali l'au încunjurat făcându-i mari ovații de vreo câteva minute. Contele Zichy, ministrul de culte și Székely, ministrul de finanțe, l'au felicitat pe Khuen pentru atitudinea energetică pe care a luat-o.

În chipul acesta înăsprirea regulamentului Camerii este ca făcută. Nu vor trece multe zile și guvernul, putem fi siguri, va recurge la cele mai severe mijloace pentru a înfringe opoziția.

— Noi vrem să trăim, a spus Khuen exprimând în aceeași vreme o dorință și o vădită amenințare.

În cursul ședinței, baronul Lévy și Eitner Zsigmond au avut un violent schimb de vorbe din care s'a născut o nouă afacere de onoare în Cameră.

Jurăm pentru steag!*)

În numărul de față al „Tribunei Poporului” publicăm trei convocări pentru trei mari adunări românești puse la cale de oamenii noștri de bine din Timișoara, din Bilinți (lângă Timișoara) și din jurul Ludoșului de pe Câmpia Ardealului. Sute și sute de bravi români, orășeni și săteni de frunte și-au pus numele la călcăiul convocării, mărturisindu-și în felul acesta în-sufletirea, dragostea și durerea pentru soarta neamului nostru din țara aceasta și dând dovada alipirii lor nestrămutate către partidul nostru național.

Adunările dela Belinț și Ludoș și cele multe cari vor mai urma să se țină, sunt menite să dea potrivnicilor noștri o temută dovadă despre tăria cu care acest neam românesc nu va înceta să lupte până la deplina izbândire a drepturilor lui naționale, iar nouă înșine o credință mai mult în puterea noastră de viață, în viitorul nostru, pe care-l vrem mare și fericit. Urgisit de moarte de-un vrășmaș secular, rămas fără prietini și fără sprijin în greaua lui luptă, acest popor românesc e ursit să-și taie singur cale prin vadul vremilor și oricât de mari ar fi primejdiile ce trebuie să mai înfrunte, el va ști să-și păstreze până la capătul vremilor, neatinșă moștenirea sfântă dela strămoși, care este dragostea pentru libertate și voința neînfrântă de a-și hotărî singur soarta. Poate mai mult decât ori și când, trebuie să dăm, azi și mereu de aci înainte, dovada conștiinței noastre înălțate, a mândriei și semeției noastre nobile de neam; poate mai mult decât ori și când trebuie să le arătăm potrivnicilor noștri că mai trăiește în sufletul românilor curajul și îndârjirea, care făcea pe crainicii strămoșilor noștri să răspundă dușmanului covârșitor ca număr:

— „Nu ne temem decât de cer, să nu cadă pe noi!”

Cu aceeași tărie, cu aceeași îndârjire ne împăcată le vom spune și noi potrivnicilor noștri de azi, aspru și răspicat.

*) Din nrul viitor al „Tribunei Poporului”.

— „Nu ne temem decât de cer, să nu cadă pe noi!”

Nu ne temem de voi, căci veniți în semnul minciunii și a-l îngâmării nerușinate, nu ne temem de voi căci suntem ostașii adevărului și ai drepturilor eterne. Colbul de pe flamura noastră e colb din lupte străvechi și glorioase, și nu este mai scump decât cum vi-e vouă strălucirea goală a steagului vostru nebătut de vânturi și furtuni.

Și vom merge vijeliosi ori unde ne va chema și în viitor flamura noastră, căci scris este pe ea cel mai frumos ideal al unui neam ursit marilor ținte de înaintare ale omenirii. Vom merge în Bănat, vom merge în Câmpia plină de suferinți, și de amintiri a Ardealului, vom merge în Biharia cea plină de dureri și vom merge până în Maramureșul uitat și adâncit în păclă de întunec, vestind pretutindeni chemarea la viață ce ne trimite viitorul. Stăpânii vremilor noastre să se cutremure de freământul trezirii noastre și cei ce veghiază la căpătâiul împărăției să ia cunoștință despre vrerea unui popor de patru milioane suflete, cari nu mai vor să rămână nebăgate în seamă și vor ca soarta lor să fie îndreptată pe cărările libertății și ale drepturilor ce i-se cuvin cu dela Dumnezeu putere.

Adunările partidului nostru să fie tot atâtea izbânzi ale unirii noastre în vederea aceluiaș vis care ne zîmbește deopotrivă tuturor. Să aplece cu toții cari n'au vrut și nu vreau nici azi să știe, că singurii bărbați cari vorbesc în țara aceasta în numele poporului sunt cei pe cari îi cinstește din tot sufletul poporul românesc. Fiecare din acești bărbați e purtătorul dorințelor noastre ale tuturor și nu este el glas lipsit de viclenie în marea adunare a țării afară de glasul trimișilor poporului românesc, afară de glasul deputaților români. Numai glasul deputaților noștri e străbătut de dragoste pentru popor și pentru suferințele lui, numai acest glas are tăria adevărului, când cere pe seama noastră a tuturor dreptul să ne spunem și noi cuvântul păsurilor noastre, dreptul votului universal.

Și neamul românesc din această țară va dovedi cu cel mai apropiat prilej, că nu se va lăsa împiedecat în voința lui de nici o putere a stăpânitorilor nevolnici de azi, ci va trimite cu mii de jertfe, în cameră, numai pe candidații partidului nostru național.

Despre această voință avem să facem, noi acum, la adunările populare, mărturie neîndoioasă, alergând cu toții să dăm cu însufletirea noastră o fălăire cât mai măreață steagului înălțat de partid și jurând credință nestrămutată pe pânza lui urzită din suferințele noastre.

11 atenția d-lor învățători!

La librăria „Tribuna” se află de vânzare toate manualele școlare ce se folosesc în dieceza Aradului, asemenea și recvizite de scris și desemn. Comandele se efectuează prompt.

Fiți cu atenție la firmă! **GYULAY KÁROLY**

Atelier de fotografii artistice.
— — de primul rang. — —
TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.
— — (Lângă Casina »Délvidéki.«) — —

Fotografiile și portretele, reproducții după fotografiile vechi și noul în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna« capătă 10% rabat. Fiți cu atenție la firmă

La temniță, la Seghedin!

— Cinci țărani condamnați pentru agitație. —

Murăș-Uioara, 25 Septembrie.

Iată, în țară la noi, în fericita Ungarie, se poate și așa ceva. Nu e, prin urmare, o minune ceace Vă împărtășesc eu cu acestea șire. Adevărat că până în vremile mai dincoace temnița de stat a Seghedinului era sorocită mai ales pe seama redactorilor dela foile noastre românești, ori pe seama altor fel de „agitatori fără suflet” dintre cărturari, cari cu osânde lor nesfârșite împleteau un lung pomelnic de suferinți, în lupta pentru existență a neamului nostru în această țară.

De acum înainte însă, se vede că temnița Seghedinului nu e îndestulată cu tributul de martiri pe care l dăm an de an, ci cere și altfel de jertfe pe seama neșătosului ei gâtlej. E rîndul țărănilor noștri acum, să apuce calea osânderilor pentru agitație. Și vor pleca, bietii noștri țărani, ingenuchiți sub povara dărilor și a aruncurilor de tot felul, lăsând plugul în brazdă, bucatele neadunate pe hotar, pradă iernii care se apropie, și copilașii goi și flămânzi, vor pleca la temnița „domnească” a Seghedinului, să și facă osânda...

Acești cea mai nouă speță de „agitatori primejdioși” sunt din comuna Ciuci (Marosessus), de pe Murăș, de lângă salinile Uioarei. Și grozavul păcat de care s'au făcut vinovați e următorul:

A doua zi de Rusale, anul acesta, în cărcima satului, între pahare, împreună cu alții cari earu de față, au început să cânte o „horă” nouă, adusă de un flăcău de cătră Vama sacă, dinspre Târnave, o doină cu versuri improvizate, în care e vorba despre Români și Unguri, și începe cu șirul:

Ungurii de-ar fi cuminte
Cu Românii nu s'ar prinde,

și are refrenul: Sus Române, sus! Și, bietii de ei, în elanul veseliei o cântau cu foc, fără să și deie seama de „grozava crimă” ce-o comit cântând lângă „o felca” de rachiou, „hora Românilui”. În cărcimă erau și Unguri, satul e locuit și de ei, și unii cuprinși pe după cap cu de ai noștri, cântau alături de tovarășii lor de beatură: „Sus, sus, Române, sus!”

Năcazul nu era dintr'atâta, că stafia agitației ce să caute într'o cărcimă, unde consumatorii cântă deavalma ce le vine la gură, Români și Unguri deopotrivă, dar în „casa dinainte” a Jidanului era un nădrăgar patriotic, care tremura de scandalizat, la auzul „cumplitului cântec valah”. Intr'o clipă a zbughit-o pe ușă afară și nu s'a oprit până la casarma jandarmilor, pe cari ia adus într'un suflet să pună capăt orgiei. Domnișoru Benkő Ákos, care a trăit tot între Români acestui sat și până a avut moșie, Români i-au fost cei mai credincioși lucrători și slugi, și dela cari nu s'a ales cu nici o singură atingere de drept, ca dela iubiiții săi frați de un sânge, cari i-au spart și capul, bagseama a crezut să și facă un merit patriotic pe spatele consătenilor săi de alt neam, alarmând jandarmii și toată Ungurimea satului. La săptămâna apoi toate foile unguerești din jur erau pline cu „agitatorii” dela Ciuci și cu bravii mântuitori ai statului.

Bietii Români s'au ales, se înțelege, cu proces la curtea eu juri din Alba-Iulia, care s'a pertractat în 12 Iunie a. c., unde n'au avut apărător pe nimenca! Și, astăzi, primesc ordinul de plecare, în-cuviințat de ministrul justiției, la temnița de stat din Seghedin, pe ziua de 15 Octomvre st. n., „izgatás vétsége miatt”. Vor sta în temniță 14 zile și, pe deasupra vor plăti 20 cor. pedeapsă în bani.

Iată numele acestor frați ai noștri: Izidor Ilea, om însurat, cu copii, Ioan Man, însurat, cu copii, Martin Popa, însurat, cu copii, Ioan German, însurat, cu copii și Andronic Popa, holtei.

Bietii oameni sunt năcăjiți la culme. Nu din motivul că trebuie să sufere pentru un cântec inofensiv, înțeleg și ei cum merg lucrurile în această

țară, dar fiindcă acum, în toiul toamnei, trebuie să lase plugul să l bată soarele în ogradă și otava și porumbul să putrezească pe câmp, și cu banii meniți pentru dare să apuce calea Seghedinului...

— Da, la Seghedin, pentru „agitație”...
...Sărăcii de ei nu pot pricepe cu mintea lor, ce-o fi aia agitație!

— Auzi, mă vere, „agitație”.
— De una ne mai mângăiem și noi — zic dânsii — acolo la Seghedin au fost Domnii noștri ai mari: Lucaciu, Coroian și Rațiu...

Pomelnicul suferințelor noastre începe, deci, cu nume de săteni!

Correspondent.

Steagul partidului ne chiamă!

Convocare.

Aderenții partidului național român din comitatul Timișului sunt convocați la

Adunarea poporală

care se va ținea în *Belinț*, în 22 Octomvre 1911 st. n. Duminică, la orele 2 d. m. pe piața dinaintea casei protopopului Gherasim Sârb cu următoarea

ordine de zi

1. Situația politică generală;
2. Sufragiul universal;
3. Proiectele militare;
4. Propuneri, proiect de rezoluții.

Belinți, la 25 Septembrie 1911 st. nou.

Comitetul aranjator.

Gherasim Sârb, protopop, *Belinți*, Emanuil Ungurean, Dr. Aurel Cosma, Dr. George Adam, Dr. Cornel Crăciunescu, Dr. Valer Mezin, Dr. Ioan Dobosian, Romul Carabaș, Dr. Pompil Cioban, Petru Ionaș, Dr. Coriolan Balta, din Timișoara, Dr. Lucian Georgevici, Nicolae Martinovici, Ioan Oprea, Lucian Șepetian, Ioan Popovici, Fortunat Mureșian, Dimitrie Buibaș, Constantin Micu, Alexiu Putici, Nicolae Recheșian, Traila Clipici, Ion Pigli, Moise Barbulescu, Cristifor Trailă, Todor Novac, Pompei Dorea, Petru Raica, Petru Cralovicean, Iulian Farcas, George Maxim, Vasile Spân, Andrei Popovici, Alexandru Iancovici, Todor Nedin, Filip Vuia, Trifu Jivcovici, Ștefan Murgu, Tima Radi, Emiliu Brinda, Ion Officirescu, Isa Ion, George Adoc, Blagoe Codean, Mihail Bocșa, Iosif Clombeș, George Ursu, Constantin Drăghici, Dimitrie Popovici, Nicolae Raicu, Virgil Amandia, Constantin Popovici jun., Nicolae Manea, Constantin Pava, Damascin Carabaș, Ștefan Hatieg, Constantin Mateica, Petru Mateica, Dimitrie Cimponeriu, Vichentie Marcu, George Magier, Constantin Mihai, Coriolan Birescu, George Balint, Aurel Petcu, Constantin Iancovici, Ioan Vacarescu, Vasile Ilie, Augustin Ruffu, Nicolae Cloambeș, Trăilă Beluț, Iosif Jivan, Trăilă Belu, Constantin Iacob, Nicolae Bobu, Iosif Secoșian, Iosif Ciuciuc, Trăilă Jugariu, Trăilă Izvineanțu, Pavel Clipici, Trăilă Jica, Iosif Spariosu, Ion Vicol, Ioan Buha, Iosif Belu, Nicolae Darabanț, Toma Flueraș, Nicolae Belintianu, Ioan Mareu, Ioan Coteti, Iosif Bujoran, Moise Manea, Dimitrie Milivoi, Iancu Crista, Danilă Dumitru, Ioan Gruban, Dimitrie Gherghina, Nicolae Gurban, Nicolae Nescu, Ion Nescu, Moise Nescu, Andrei Nescu, Petru Barbulescu, Dionisie Sorian, Constantin Popovici sen., Romul Maleta, Ion

Stoia, George Georgevici, Petru Martin, Constantin Martin, Pavel Martin, Ioan Suici, Iosif Bucovan, Iosif Georgevici, Constantin Borchescu, Dimitrie Mustafi, Lazar Vidac, Lazar Petru, Simeon Brancu, Achim Goleșie, Moise Ilie, Trandafir Găiescu, Dimitrie Leucus, Nicolae Ilie, Nicolae Stoieiu, Rusalin Cosariu, George Tomi, George Radi, Vasile Gaescu iun., Vasile Gaescu sen., Nicolae Cartarescu, Dimitrie Miutiel, Dimitrie Stanic, Nicolae Iovă, Mihai Căruntu, Dimitrie Iancovici, Ioan Iancovici, Pavel Nenat, Ioan Pelici, Dimitrie Rațeu, Trăilă Miutiel, Ioan Ivan, Ilie Olariu, Ioan Draghiciu, Ioan Radulescu, Nicolae Draghiciu, Nicolae Ciolac, Ioan Gerda, Ioan Margitan, George Onea, Ioan Micu, Dimitrie Pistrici, Achim Pava, Dionisie Mania, Dimitrie Radulescu, Achim Suman, Lazar Dimitrie, Dionisie Radulescu, Dimitrie Radulescu, Achim Pava, Constantin Lazar, Dionisie Manea, Ioan Pava, Ioan Mioe, Costa Cimponeriu și George Hatieg.

Convocare.

Aderenții partidului național român din Timișoara și jur sunt invitați la

Adunarea poporală

care se va ține în Timișoara (Fabric, grădina Berăriei) în 8 Octomvre a. c. st. n. la orele 3 p. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Desbaterea situației politice.
3. Sufragiul universal.
4. Proiectele militare.
5. Prezentarea unui proiect de moțiune.

Emanuil Ungurean, Dr. Aurel Cosma, Petru Ionașiu, Romulus Carabașiu, Dr. George Adam, Dr. Pompil Cioban, Dr. Cornel Crăciunescu, Dr. Ioan Doboșan, Ioan Miculescu, Liviu Magdu, Alesandru Hodagiu, Ioan Popa, Eutimiu Iovanel, Sabin Piso, Simeon Faur, Mihai Magdi, Ioan Pava, Ioan Nedelco, Dr. Victor Merea, Alesandru Buibaș, Ioan Folea, Ștefan Moldovan, Bojidor Moșorca, Ioan Russu, Ioan Neagoe, Nicolae Pisat, Constantin Bințiu, Nicolae Moțocan, Ioan Babescu, Iefta Dragonescu, Constantin Selea, Nicolae Căcinescu, George Buta, Ioan Lața, Nicolae Bouțu, Petru Roată, Iosif Ramniantu, Traila Roată, Ioan Niamțu, Pavel Roată, Petru Dragonescu, Ioan Dragonescu, Ioan Miu, George Giuca, Petru Giuca, Trailă Borean, Petru Jucu, Petru Draganescu, Constantin Savu, Gaitin Cheria, Ioan Miu, Traila Savu, Ioan Cristea, George Lupșa, Cornel Ștefan, Achim Vermeșan, Iosif Vasi, Moise Cuzma, George Petrovici, Vasile Ilie, Augustin Ruffu, Gavrila Stancu, Ioan Tenche, Simeon Moise, Achim Goleșie, Ioan Iovanescu, Ioan Stancu, Gavril Barbura, George Crista, Petru Peța, Ifion Biriescu, Petru Barburescu, Vichentie Demenescu, Petru Curtu, Gavril Chitan, Pavel Chrestescu, Nicolae Vocan, Virghil Amandia, Constantin Popovici, Romul Maleta, Ioan Stoia, George Georgevici, Petru Martin, Constantin Martin, Pavel Martin, Ioan Suici, Iosif Bucovan, Ioan Georgevici, Nicolae Dragoescu, Constantin Borchescu, Dimitrie Mustafi, Lazar Vidac, Lazar Petru, Simeon Brancu, Achim Goleșie, Nicolae Martinovici, Iosif Bujoran, Moise Manea, Dimitrie Milivoi, Iancu Crista, Danilă Dumitru, Ioan Gruban, Dimitrie Gherghina, Nicolae Gurban, Nicolae Neșcu, Ioan Neșcu, Moise Neșcu, Andrei Nescu, Nicolae Manea, Petru Barbulescu, Dionisie Sorian, Ioan Oprea, Nicolae Dorobanț, Nicolae Bolintian, Ioan Mareu, Ioan Coteti, Toma Flueraș, Teodor Novac, Dimitrie Buibaș, Ioan Surdu, Ilie Barbu, Dimitrie Surdu, Damascin Cuciu, Eutim Giurgeca, Ioan Ignea, Ioan Novac, Petru Gherghina, Ioan Raicu, Toma

Funii și articole de funărie se pot cumpăra dela firma

Molnár és Mátrai, mare industrie de articole de funărie în Timișoara-Fabric.

Magazinul și biroul: Sēna-tér 1. Domiciliu și fabrica: Klapka-sor 2

Are în depozit și vinde cu prețuri extraordinare de ieftine: saci de in, cânepă, urzică. Scoarțe din țesătură de in, impenetrabile, saltele și sfoară de legat altoii, precum și alte sfiori la diferite mașini. — Trimitem cu plăcere mostre și lămuriri. Cumpărătorilor vechi le dăm rabat. Comandele se execută prompt.

Hagoe, Petru Avramescu, Petru Ignea, Iosif Moraiea, Ioan Goantă, Iosif Roșu, Alexandru Țăran, Ioan Ignea, Ioan Adamescu, Pavel Țăran, Timotei Radi, Stefan Murgu, Ilie Moise, Trndafir Gaescu, Dimitrie Leucuş, Nicolae Ilie, Nicolae Staicu, Rusalin Cosariu, George Tomi, George Radi, Vasile Gaescu, Vasile Gaescu, Alexiu Putici, Nicolae Recheșan, Nicolae Cartarescu, Dimitrie Mintel, Dimitrie Stanică, Nicolae Iovan, Mihai Căruntu, Dimitrie Iancovici, Ioan Iancovici, Pavel Nenad, Ioan Pelici, Dimitrie Rateu, Trailă Mintel, Ioan Pigli, Nicolae Cloambes, Trailă Beluți, Iosif Jivan, Trailă Belu, Constantin Iacob, Nicolae Bobu, Iosif Secoșan, Iosif Cuciu, Traila Jugariu, Traila Izvineanțu, Pavel Clipici, Traila Jica, Iosif Spăriosu, Ioan Vicol, Ioan Buha, Iosif Buha, Iosif Belu, Trailă Clipici, Teodor Ioaneș, Nicolae Covășințan, Toma Pele, Teodor Bogilan, Moise Breban, Nicolae Demenescu, Ioan Recheșan, Moise Barbulescu, Dr. Traian Șineai, Ioan Stefanovici, Isailă Ardelean, Petru Nicola, Ilie Solomon, Vichentie Suci, Nineu Ristin, Ilie Stefanovici, Traian Petrov, Petru Codrean, Nicolae Buda, Adam Buda, Petru Gutu, Constantin Luca, Dimitrie Bosco, Jiva Jenin, Țfea Cuzmici, Mihai Rotari, Lică Codrean, Sava Nichici, George Stoicu, Velcu Jichici, Trifu Petcu, Atanasie Baicu, Bosioc Miu, Trifu Dragomir, Ion Ruja, Aurel Conda, Petru Petcu, Andrei Petcu, Ion Dulăianțu, Nicolae Iorga, Ioan Buibaș, Stefan Draguși, Vasile Avramuți, Iosif Gaița, Ioan Stoia, Iosif Gaița, Ion Vacan, Nicolae Peia, Nicolae Magiar, Moise Babescu, George Rotariu, Nicolae Buzăescu, Vasa Popovici, Romul Muntean, Aurel Em. Petean, Danilă Cereguț, Nicolae Secoșan, Solomon Minda, Sima Minda, Danilă Caprariu, George Gostilă, Vichentie Surdu, Mihai Dragoi, Andrei Pascu, Nicolae Lugojan, Danilă Cereguț, Solomon Nedelcu, Nicolae Dragoi, Grigorie Murariu, Iovan Surescu, Iovan Pascu, Ioan Blidariu, Iancu Cătlea, Iosif Nedelcu, Simeon Cereguț, Milan Seiman, Nicolae Covaci, Solomon Beșlei, Ioan Lenger, Aurel Regija, Ilie Gocia, Nicolae Petroi, Nicolae Cioară, Ioan Surescu, Sofron Laiu, Iosif Ternia, George Caprariu, Danila Nedelcu, Iuliu Seiman, Vasile Colgia, Iosif Bojini, Ioan Ionescu, Vasile Ciuta, Martin Negria, Sima Ciublea, Simeon Geran, George Grecu, Stefan Botoca, Eța Dina, Ioan Iacobescu, Danilă Loichița, Ilie Loichița, Ioan Groza, Danilă Ruja, Efta Marcușe, Danilă Radu, Iosif Bălan, Dr. Ioan Damian, Vasile Jivan, Iuliu Luczay, Cornel Gerga, Constantin Doboșan, Corneliu Popescu, George Mico, Zaharie Berariu, Dionisie Jivan, George Cereșea, Iosif Palici, Vasile Pop, Aurelie Mico, Patrichie Birău, Moise Ramneanțu, Vasile Te-rebenț, Aureliu Dan, Alexandru Cruciunescu, Constantin Roșu, George Tocitu, Ilie Bugariu, Moise Babescu, Mihai Gutu, Ioan Lipovan, Nicolae Micluța, Paul Ludae, Stefan Crețu, Ion Pușcaș, Miron Moldovanescu, Tanase Iorga, Nicolae Vulpe, Constantin Danciu, Dr. Iuliu Coste, Dr. George David, George Treta, Constantin Diminescu, Nicolae Uzón, Aurel Sfetea, Franisc Buzariu, Augustin Ghilezan, Aureliu Dragan, Nicolae Chiconban, Tima Albu, Ioan Buliga, Valeriu Balan, Ilie Gerban, Ioan Gheța, Moise Alexiu, Ioan Barbosu, Simeon Paulescu, Ioan Stan-
ciu, George Alexiu.

Urmează încă 250 subscrieri.

Cronică școlară.

— „O nouă bibliotecă a tinerimei școlare?” —

Stimate Domnule Redactor!

În Nr. 198 al prețuitului D-voastre ziar la „Cronica școlară” se face apelului meu, adresat învățătorilor în chestia unei biblioteci speciale pentru școlari, un comentariu, în care sunt bănuți cu intențiuni, pe care nu le am și nu le-am avut. Sunt bănuți cu: „tendințe separatistice cum e aceea de a pune în coasta bibliotecii Asociației o bibliotecă nouă” și cu: „concurență problematică” ce aș voi să fac „secției școlare a Asociației”, etc.

Spre lămurirea și, dacă credeți, spre justificarea păcatului, ce mi-se impută pentru publicarea apelului pomenit mai sus, Vă rog să binevoiti a publica în proximitatea numărului al ziarului, ce redactați, următoarele reflexiuni:

1. Modesta mea părere este, că în chestia culturale nu poate fi vorba de concurență, ca în afaceri comerciale, unde câștigul personal joacă rolul de căpetenie, ei ori ce întreprindere, din care putem nădăjdui câștig intelectual și moral, ori care promovează cât de puțin cultura masei populare, trebuie încurajată, iar nu suspționată, chiar și când nu pornește dela o instituție culturală. Inițiativa particulară în astfel de cazuri trebuie salutăată cu bucurie de ziaristică și societăți culturale deopotrivă, ca un tovarăș folositor și credincios.

2. Cunosc Biblioteca tineretului, redactată de secția școlară a Asociației, știu să-i prețuiesc importanța culturală pentru cultivarea tinerimei. Dar din cuprinsul celor 8 numere apărute până acum reiese, că această bibliotecă este redactată mai ales pentru tinerimea adultă. Prin urmare eu, care plănuiesc o bibliotecă specială pentru școlari, nu-i voi face nici un fel de concurență, ci mai virtuos servicii, crescându-i cetitorii, cu cari azi, durere, nu se poate mândri. De fapt, din raportul secției școlare din 15 Iulie 1911 se constată că Biblioteca tineretului „a dat într'un mod simțitor înapoi”. Conform aceluiași raport din numerele 5—8 (12.000 exemplare) abia au putut fi vândute 671, cu toate că n'a avut în coaste o bibliotecă nouă. Concluzia din aceste cifre a Asociației, față de care am toată considerația, va avea de sgiur grije să înlătore cauza răcelii tineretului față de biblioteca sa.

3. „Termenii elogiși” din „Vatra Școlară” (1910 pg. 76) despre „Biblioteca tineretului” sunt un anunț de reclamă, care tipărit gata a fost trimis de biroul Asociației tuturor ziarelor și revistelor. „Vatra Școlară” l'a reproduș și ea la „Bibliografie”, cum au făcut și celelalte foi și reviste. Prin urmare locul citat nu poate reprezenta părerea mea despre „Biblioteca tineretului”, cu atât mai vartos nu, pentru că atunci redactorul „Vetrei Școlare” era regretatul profesor Dr. P. Șpan.

4. Pentru sfaturile ce mi-se dau în acel comentariu, sunt recunoscător. Dar având în vedere scopul curat cultural, ce-l urmăresc, și multele scrisori de încurajare ce-mi sosesc zilnic, aflu că nu este lipsă să le ascult. Dacă întreprinderea mea este rea, va cădea de sine; dacă va reuși și va aduce roade, toți vom avea prilej de bucurie. Prin urmare nu văd nici un motiv de supărare.

Cu mulțumita mea pentru ospitalitatea ce mi-ați dat publicând aceste reflexiuni, Vă rog să primiți și expresia deosebitei considerațiuni, ce Vă păstrez.

Sibiu, 28 Sept. 1911.

Dr. Vasile Stan, prof. sem.

Ne pare rău că d. Stan, „încurajat de multele scrisori ce-i sosesc zilnic”, nu află de lipsă să dea ascultare sfaturilor noastre absolut nepreocupate. Dacă d-sa n'are în vedere decât „scopul curat cultural”, nu

înțelegem pentru ce nu grăbește a-și oferi serviciile Asociațiunii, care — după cum spunem — e chemată a grupa în jurul său toate manifestațiile de cultură ale neamului întreg. Suntem siguri că comitetul școlar ar asculta propunerile d-sale și că le-ar înfăptui fără zăbavă, dacă acele sunt menite în adevăr să ne aducă mult dorita noastră bibliotecă pentru tinerimea școlară. Zelul d-sale laudabil ar fi întâmpinat cu mai multă simpatie, dacă ar simți și d-sa că e timpul suprem să ne strângem cu toții în jurul Asociațiunii, întărindu-o mereu cu toate forțele noastre cele bune și cu întreg avântul nostru desinteresat pentru cultura neamului.

Scrisori din București.

Chestii cari se discută. — Reforme bisericesti. — Reforma portului. — Recăsătorirea preoților.

București, 12 Septembrie.

Agitațiunile din sânul bisericii s'au potolit în urma delăturării silite, sau de bună voie a celor doi prelați. Încetul cu încetul pacea va fi complet restabilită spre bucuria tuturor acolora cari văd și înțeleg însemnătatea acestei instituțiuni pentru viața poporului nostru.

Dacă discuțiile pătimeșe, cari făceau să scadă vaza și autoritatea bisericii, au încetat, în schimb în sânul bisericii s'au ivit unele discuții, cari dovedesc că și aici a pătruns un spirit nou, că biserica n'a rămas străină de progresul general. S'a început discuția în jurul prejudecăților privitoare la formele exterioare, cari nu mai corespund cu cerințele zilelor noastre.

O mare parte din cler, mai ales preoții tineri, cer cu insistență modernizarea vechilor forme moștenite dela călugării greci, cari dacă aveau pe buze evlavie și în falsele lor priviri smerenia, sufletul lor era corupt de toate păcatele, gândurile cele mai josnice lumești. Sub rasa largă bătea o inimă vicelană, hrăpareță, neagră. Nu aveau nimic din idealismul spre care Mântuitorul a îndreptat privirile omenirii întregi. Autorii ai tuturor fărădelegilor, ei se ascundeau sub masca fariseismului și nu aveau nici un scrupul atunci când era vorba de câștig.

În contra formelor sub cari acești pseudo-slujitori ai Domnului își ascundeau păcatele și vina, s'a pornit acum o luptă serioasă. O luptă simpatice care probabil se va termina cu triumful celor cari au pornit-o. Mai curînd, sau mai târziu preoții mai bătrîni și arhierii, cari e foarte firesc să fie mai conservativi, vor înțelege că evlavie și curățenia sufletească nu au nevoie de zorzoanele unor vremuri de mult apuse.

În ultimii decenii am făcut progrese uriașe pe toate terenele. Vechile obiceiuri, bune și reale, au fost părăsite. Viața ni-s'a modernizat, grație influențelor din apus. Formele exterioare ale vieții noastre s'au schimbat și ele de mult. Un boer cu giubea și cu ișlic ar fi azi ridicol. Numai biserica a păstrat rămășițele antipatice ale unor veacuri de întunecare.

În unele seminarii de teologie tradiția a păstrat cele mai curioase obiceiuri, cari fără îndoială sunt incompatibile cu nivelul cultural al zilelor noastre. Vezi teologi tineri, abia trecuți de vârsta adolescenței, purtând enormele coculoane grecești, pletele, pe cari le împletesc în cosițe ca fetele, rasa călugărească și alte anacronisme, grație cărora bietul teolog în loc de a inspira respect, îți pare așa de ridicol.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate
la administr. „Tribunei” Arad.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

În toate bisericile cultura a venit și cu foarfecile, numai în bisericile noastre conduse de unii arhierii habotnici ele n'au putut pătrunde. Ca și când evlavie și curățenia de suflet și dragostea de aproapele ar sta în portul după moda călugărilor greci. Acesta este felul de judecată al preoților tineri și opinia publică îl aprobă.

Lozina lor este modernizarea formelor, cari nu ating întru nimic dogmele. Așa cum s'a făcut în Ardeal și în Bucovina, unde de altfel și fără rămășițele bizantine preoții au îndeplinit și îndeplinesc o muncă națională dintre cele mai binecuvântate. Nu este curios ca într'o biserică, în care în locul lumânărilor a fost introdusă lumina electrică — acest semn al civilizației — să vedem slujind preoți, cari prin înfățișarea lor numai de veacuri de civilizație nu ne amintesc?

Lupta pentru modernizarea formelor va fi grea. Unii episcopi s'au declarat adversari hotărâți ai ori și cărei înviri. Nu vor putea însă face nimica în contra unui curent simpatizat de majoritatea clerului și de opinia publică.

O altă chestie, care pasionează cercurile teologice din țară, este aceea a recăsătoriei preoților mireni rămași văduvi. Deși canoanele bisericești opresc acest lucru, unii preoți îl cer chiar pentru păstrarea prestigiului bisericești. Un preot tânăr rămas văduv și neavând voce să se mai căsătorească, este împins în chip fatal la concubinaj, la unul dintre relele, cari bântuiesc mai mult societatea noastră, la orașe, ca și la țară. În chipul acesta, ce pildă de curățenie mai poate da credincioșilor săi un preot?

Fostul metropolit Ghenadie a publicat mai zilele trecute un articol, în care, bazat pe canoane, combate cererea de a se permite preoților văduvi să se căsătorească a doua oară. Argumentele invocate de dânsul nu sunt însă aprobate nici de preoți, nici de presă, care îl combate. Un ziar, comentând acest articol, scrie:

„Sclăvia canoanelor este absurdă și, ca orice absurditate, compromite o cauză, în loc s'o servească. Pentru că, oprindu-se recăsătorirea preoților, aceștia sunt îndreptați pe o cale, care nu se poate împăca cu preceptele moralei lui Crist. Și calea aceasta de sigur nu este preferabilă, ori cât de puțin canonică ar fi ceealaltă, adică recăsătorirea preoților, care în tot cazul e mai morală și mai omenească”.

Discuția în jurul acestei chestiuni este în toml ei. Mai ales în revistele bisericești, ea a angajat o seamă de personalități, cari se bucură de multă autoritate în cercurile teologice.

Aceste discuții de altfel ne fac să tragem concluzia că un spirit nou a pătruns în biserică și că nu este departe vremea, când ținând cont de progresele vremii, biserica își va putea îndeplini mai bine rostul ce l'are. **Correspondent.**

In jurul Tripolitaniei.

Deși pregătirile de războiu continuă din amândouă părțile, totuși se crede, că conflictul pentru Tripolitania se va aplană pe cale diplomatică. Cel puțin cam așa lasă să se creadă, chemarea la Sultan a ambasadorului german la Constantinopol, Marschall, pe care Sultanul l'a rugat să intervină pe lângă împăratul Wilhelm, ca afacerea să se aplaneze pe cale pașnică. Acest gest al Sultanului a făcut o bună impresie în cercurile diplomatice, socotindu-se ca un început al negocierilor, ce vor urma.

Guvernul italian va primi la tot cazul propunere Turciei. Va intra la insistența puterilor în negocieri diplomatice cari se vor termina de altfel cu rezultatul sigur: „pierderea pe seama Turciei a Tripolitaniei”.

Forma în care va apare acest rezultat al negocierilor dă prilej la diferite combinațiuni. Se susține dintr'o parte, că Italia ar lua în posesie Tripolitania dând timp de 99 de ani despăgubire Turciei. Din altă parte se crede, că Turcia va da

Italiai, însemnate concesiile economice, prin cari Italia va stăpâni de fapt provincia, lăsând totuși forma de regență Turciei.

În comunicatul oficial al guvernului turcesc se spune referitor la ofensiva luată de Italia, că Turcia este aplecată să facă unele concesiile economice Italiei, dar în ce privește cedarea de drepturi politice, guvernul turcesc va opune rezistența armelor. Să chibzuiască dar bine guvernul Italiei, înainte de a intra în foc!

Dela corespondentul nostru din Budapesta primim prin telefon următoarele: Guvernul turcesc a luat toate dispozițiile pentru un eventual război. Trei vase de război au plecat spre Tripolitania ducând muniții, soldați și bucate. Agitația în Constantinopol a ajuns la culme. Italienii caută scăpare în edificiile ambasadelor străine. Demonstrația locuitorilor este îndreptată și contra marelui vezir, care în urma unor greșeli comise în jurul acestui conflict va fi silit să demisioneze.

Din Roma se telegrafiază: *Guvernul italian a înaintat Porței ultimatul, aducându-i la cunoștință, că are să ocupe Tripolitania. Așteaptă din partea guvernului turcesc, că va da ordin autorităților să nu se opună. În caz că se va încerca opunere, ocuparea se va face cu arma, în 24 de ore.*

Deodată cu ocuparea Tripolitaniei din partea Italiei, *Austro-Ungaria va ocupa sandjagul Noribazar.*

In luptă cu vântul.

—Cum a sburat Vlaicu la Sibiu!—

Sibiu, 26 Septembrie.

Cetitorii „Tribunei” cunosc din Cronica dela Paris sfârșitul tragic al aviatorului-constructor Edouard Nienport.

Catastrofa aviatorului Nienport a dat prilej autorului acestei cronici ca să se gândească cu îngrijorare la inbitul nostru constructor-aviator, la inginerul Aurel Vlaicu. Noi cari am fost de față la sborul lui Vlaicu în Sibiu, sbor făcut în cele mai grele împrejurări, abia acum ne dăm seama ce încercare grea pentru aviație, ce supremă hotărâre a luat aviatorul Vlaicu, când a sburat aici.

Sborul în Sibiu a fost proiectat pe Duminică dela orele 4—6 p. m. Pe câmpul de exerciții militare, care se străformase într'un vast amfiteatru în jurul Hangarului, se adunase o lume imensă.

Băncile pentru locul întâi și locurile destinate pentru cei cari au ținut să jertfească pentru cea mai sublimă manifestare omenească, erau însă mai goale decât spațiul din afără de barieră, care gemea de neamul poliglot, de turma celor în care nu încolțește niciodată ideea de a sprijini cu banul său o operă mai presus de mizeria vieții.

Și în ceata aceasta mare nu era numai servitorime inconștientă, sau străini, cari îți refuză conștient banul lor, ci erau tipuri, se strecurau profiluri de aristocrați, de lume înaltă, de burgezime bine hrănită. Un milionar din Sibiu, lung, noduros, pe cap cu pălărie a la Rothschild, cu un ochian lung în mâni cerea să între la locurile de clasa IV-a. Aranjerul lui Vlaicu, ur Ro-

mân, știți bine că Românii sunt foarte galanți prevenitori la ocazii de aceste, crezând că d. a bilet de loc I, l'a făcut atent, că acolo e pentru cei cu bilet de 1 coroană.

— „Da, — zise milionarul fudul, — atunci rămân afară, aici nu se plătește nimic.”

Și câți cetățeni de aceștia se vor fi strecurat dealungul gardului, ca să nu-i geneze prea mult gloria și strălucirea sborului românesc!

Timpul sborului a fost fixat dela ora 4—4 Inginerul Vlaicu a sosit ceva mai târziu. Sufla un vânt puternic, care da fiori reci cucoanelor în toalete subțiri, și pusese toată lumea pe gânduri că nici azi nu e noroc de a vedea pe Vlaicu — unii îl văzură Joi, fără plată, de pe promenada Sibiului. Inginerul Vlaicu măsură terenul cu ochii, pretinții lui erau vădit foarte îngrijiați. Nu se știa ce va urma.

Vântul își urmă mendele sale nesupără. După orele cinci a urmat hotărârea estrea. Steagul roș deasupra hangarului flutura selbata miile de privitori stau cu privirile fixe și cu răsuflarea oprită. Băieții din depărtare strigau și acelamau: „Să trăiască Vlaicu!” Motorul și helicele produceau un zgomot sinistru. Noi cari mai văzuserăm pe Vlaicu sburând la Blaj pe vremea cu încredere. Mașina s'a ridicat încet, frumos, cu un gest, grațios și a pornit în contra vântului depărtându-se și urcându-se impetuos în înălțimile albastre, către contururile munților din depărtare, la o înălțime de 120 m. Atunci se deslănțuit cu o și mai mare putere furia vânturilor asupra libelulei sbrătoare. Vântul avea o celeritate de 23 m. pe secundă. Din înălțimea care se afla ca o luntre pe valurile turburate ale mării, a fost deodată cu o iuteală vertiginoasă purtat în jos la o adâncime aproape de 50 metri și din nou saltat în aer. Din când încând se pleca într'o parte făcându-ne să încremenim pe loc. În isbiturile violente ale vântului, Vlaicu se lovea cu capul de osia de oțel a aeroplanului. După manevrări și lupte grele aeroplanul ca o paseră îmblânzită cu aripile întinse încet, domol a aterizat la o depărtare de 3 km. dela locul de ascensiune. Obosise în luptă cu turbatal elementelor naturii. A venit în automobil în mijlocul nostru cari cu lacrimi în ochi căutam să-l vedem și auzim că lui și mașinei lui nu i-s'a întâmplat nimic. Cred că niciodată nu a fost încunjurat cu mai adâncă dragoste și înțelegere ca în acele clipe de o măreție sublimă.

Va să zică Vlaicu a înfruntat norocos iuteala vântului, care avea 23 m. celeritate, și e de însemnat că nici un aviator n'a încercat să sboare când vântul avea mai mult de 12 m. celeritate pe secundă.

Și acum ne gândim din nou la nenorocirea, la catastrofa constructorului aviator Ed. Nienport rivalul lui Blériot și Morane. Ce aproape stă om nenorocirea! Și Nienport la dorința șefilor săi, — era atunci în serviciu militar, — a făcut un sbor pe timp nefavorabil, cu vânt.

Martorii oculari cari l'au urmărit din automobil descriu scena petrecută pe câmpul de aviație astfel:*)

„Aviatorul Nienport se pregăti să se ridice de pe pământ. Făcu un prim sbor pentru a se așeza în mijlocul terenului; era clar că intenționa să în acel moment era să facă un cer-

*) După „L'illustration”, Paris.

Dr. Balázs Emil
Institut pentru consultațiuni medicale,
TIMIȘOARA, Városház-utca 14.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză. Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vindecarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultațiuni pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m. Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anu-

complet pentru a se așeza în contra vântului. După primul său viraj începu sborul în contra vântului timp de o secundă. manevrarea era cugată. În mijlocul virajului, care trebuia să-l facă foarte înclinat pentru ca să evite abaterea aeroplanului, pe care o produce întotdeauna vântul, aparatul său fu lovit perpendicular în aripa stângă și căderea se produse."

Sfârșitul tragic a lui Nienport e o nouă jertfă pe care o dau Francezii în cucerirea aerului. Inginerul Vlaicu a trecut prin proba mare și grea dovedind prin aceasta străinilor că geniul românesc ca un vultur se înalță la cer, și precum Vlaicu a trecut norocos în lupta cu elementele naturii tot astfel neamul din care el face parte se va ridica peste toate primejdiile, cari îi sunt puse în cale, prin geniul său.

Dorim ca sborurile lui viitoare să fie tot așa de îndrăznețe de strălucite, dar să fie lipsite de emoția prea puternică de care am avut parte noi aici în Sibiiu. T. A.

INFORMAȚII.

A R A D, 28 Septembrie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Temperatură scăzută împreună pe alocuirea cu ploii. Termometrul Budapesta 20.8 C., Arad 22 C.

— **Serbările dela Iași.** Din Iași ni-se scrie: Luni la orele 5 s'a întrunit la Universitate, membrii comitetului pentru serbarea jubileului Universității, membrii comitetului pentru ridicarea statuei lui Mihail Cogălniceanu și ambii prefeți.

D. D. Greceanu, primarul orașului aflându-se la Tâbănești n'a putut lua parte la ședință.

După ce s'a discutat asupra serbărilor s'a ales un comitet compus din dnii Dr. Bogdan, Dr. Socor, Burada și Bărbulescu, cari se vor ocupa cu serbările Universității.

A fost ales apoi un comitet, compus din dnii Climescu, Dr. Bogdan, Xenopol și preotul Goteu, pentru inaugurarea statuei lui Cogălniceanu.

Cu începere de mâne aceste comitete vor lucra în permanență.

S'a hotărât apoi asupra persoanelor, cari vor rosti discursuri la serbări.

D. Dragomir Hurmuzescu, va răspunde felicitărilor delegaților, d. Dr. Socor va rosti cuvântarea cu ocazia deschiderii solemne a cursurilor universitare.

D. Xenopol va vorbi la inaugurarea statuei lui Cogălniceanu.

În afară de aceștia va mai rosti cuvântări și d. Dr. Bogdan, care va deschide, toate solemnitățile.

— **Dreptul limbii slovace.** Eri și astăzi s'a ținut sinodul bisericii evanghelice din nordul Ungariei. În cursul ședințelor s'a discutat și o chestie a Slovacilor. Anume cu ocazia alegerii trecute de episcop, comunele bisericești ale Slovacilor și-au înaintat sinodului votul lor, toate în limba lor. Ca să nu se mai întâmple un astfel de caz grozav de primejdios din punctul de vedere al „ideii” membrii unguri ai sinodului au propus ca de aci înainte toate voturile la alegerile de episcop să se înainteze și în copie ungurească. Protoiereul Gheorghe Ianoșca din Liptó-Szt.-Miklós, în numele Slovacilor, a protestat împotriva acestei răpiri a drepturilor limbii lor. Dar patrioții s'au indignat rău și repede l'au anuțit pe „trădătorul” slovac. Cum, în Ungaria, limba lor în bi-

serică?! Se poate una ca asta?! Sinodul a primit propunerea membrilor unguri.

— **Spionajul rus în România.** Un ziar din România scrie: Ca o nouă dovadă de acțiunea de spionaj a vaselor rusești în apele noastre vom cita azi încă două cazuri.

Acum câteva zile au venit în fața Sulinei vapoarele rusești „Lidicol” și „Gaidamak”, vapoare ale serviciului Prutului.

De patru zile vaporul „Gaidamak” a făcut mai multe sondagii în fața Sulinei și o zi întreagă a stat în insula Șerpilor, studind forma teritoriului.

Pe bordul vasului se aflau mai mulți profesori dela Universitatea rusă precum și alte persoane.

În legătură cu aceasta aflăm că de două zile, mai multe torpiloare ruse au fost văzute făcând evoluții în fața portului Mangalia.

— **Greva dela căile C. F. irlandeze.** Din Londra se comunică: Sunt temeri că greva generală va izbucni în curind din nou. În Irlanda dintre 6000 impiegați s'au pus în grevă 5000. Greva se resimte mai ales pe liniile din sud. Pe liniile din nordvest circulația trenurilor e deocamdată încă normală. Greva se întinde și asupra unei părți a liniilor din Dublin și Belfast.

— **Masa studenților din Năsăud.** La fondul mesei studenților dela gimnaziul sup. din Năsăud au mai binevoit a contribui: Dl Dr. Ioan Popp medic-colonel, Sibiiu, întru vecinica pomenire a soției sale Constanța Dr. Popp 50 cor. Dna Elisabeta Dr. Pop, Făgăraș, în loc de cunună pe sieriul dnei Maria Ilieșiu născ. Clococean 8 cor. Micluția Sabin, preot în Kertes 100 cor. Alexiu Pocol, mare proprietar în Baia-mare, 100 cor. Bistrițiana inst. de credit 100 cor. Hategana 20 cor. Comuna Șieut 100 cor. Comuna Rodna veche 50 cor. Comuna Romuli 100 cor. Comuna Monor 25 cor. Primească generoșii binefăcători și pe aceasta cale sincerele noastre mulțămite. Direcțiunea gimnazială.

— **Un înfrînt.** Într'un hotel dintr'un oraș al Ungariei, s'a sinucis zilele trecute un domn, lăsând în urma sa următoarea scrisoare, caracteristică: „Am fost domn. Viața m'a înfrînt. M'am împușcat. Am 12 cor. Să'mi luați un cosciug în preț de 6 cor. Un preot reformar să'mi zică ceva rugăciuni... 4 cor. cantorul... 2 cor. Ciasornicul și revolverul să le vindeți. Bani să se dea săracilor. Numele nu mi'l știe nimeni...”

— **Serbări de încoronare în Siam.** Regatul Siamului se pregătește de încoronare, pe care voiește s'o facă cu cea mai bogată pompă. După cum se anunță din Bangkok, la 17 Noembrie se va încorona de rege al Siamului, moștenitorul Moha Wadjirawüdh. Cu acest prilej, guvernul țării a votat o sumă de 30 milioane cor. ca să facă față cheltuielilor, cu cari va fi împreună încoronarea.

La încoronare vor fi reprezentați aproape toți domnitorii din Europa.

— **Nu vă jucați cu focul!** În Brünn, s'a întâmplat un caz tragic, provenit din jocul cu chibrite. Patru copii în absența părinților, aprinzând chibrite, a luat foc mobilierul, incendiind întregul edificiu. Din cauza fumului, copiii s'au înădușit, aflânduși astfel moartea în urmarea jocului lor.

— **Doliu general pentru victimele catastrofei vasului Liberté.** Guvernul francez a dat ordin ca Țara să ia doliu pentru victimele exploziei vasului Liberté. Pe localitățile publice va fi arborat steag negru. Membrii guvernului până la 15 Octombrie nu vor lua parte la nici o festivitate. Spesele înmormântării victimelor se vor acoperi din bugetul țării.

— † **Ioan Theodorovici.** Direcțiunea institutului de credit și economii „Timișana” în Timișoara pătrunsă de adâncă durere, aduce la cunoștință, că valorosul ei președinte Ioan Theodorovici, major c. r. în retragere, etc. etc. a încetat din viață Marți în 26 Septembrie 1911 st. n. în etate de 82 de ani. Timișoara, la 26 Septembrie 1911.

— **Congresul internațional de pace.** În urma cazurilor de holeră din Italia, congresul internațional de pace, ce era să se țină anul acesta la Roma, se amânase pe timp nehotărât. După cum se anunță acum din Bern, la ședința delegațiilor, ținută zilele trecute s'a hotărât ca congresul să se țină numai anul viitor, în zilele de 21—27 Martie, tot la Roma.

— **Atentatul dela Kiew.** Ziarele rusești aduc unele amănunte interesante despre petrecerea ministrului Stolypin la Kiew, în timpul desvălirii monumentului Alexandru II, la sfârșitul căror festivități a căzut jertfă atentatului comis de Bagrov. Dăm unul care ne pare mai caracteristic:

Prietinii și cunoscuții ministrului, l'au făcut atent, că revoluționarii pândesc prilejul ca să-l răpună, și de aceea, ar face bine, dacă i-ar păzi. Stolypin, răsând le-a răspuns: „Chiar dacă mi-ați arăta bomba cu care voiește revoluționarii să mă omoare, n'aș crede. Arătați-mi însă pe revoluționarul, care vrea să mă omoare, și atunci cred!”

— **Carnegie pentru eroi.** „Agentia Stefani” aduce știrea, că multimilionarul american, cunoscut în urma binefacerilor sale, a dăruit regelui Italiei 250,000 de dolari, cu scopul de a se forma o fundațiune, din care să se remunereze acei oameni cari se disting prin fapte eroice. Regele Victor Emanuil a primit acest dar, instituind o comisie pentru îngrijirea banilor.

— **Turneul soților Corfescu.** Bine apreciatul nostru tenor dramatic, d. Nicu Corfescu a întreprins împreună cu soția d-sale, d-na Maria Corfescu, care este de asemenea o artistă de frumos prestigiu în lumea artei, un turneu prin centrul noastre Abrud, Brad, Deva, Hateg, Hunedoara, Făget, Lugoj și Caransebeș.

Primul concert a avut loc Duminecă la Abrud — despre succesul cărui corespondentul nostru nescrise:

Sala cea mare dela „Detunata” era tixită cu tot ce are Abrudul mai select. Aparițiunea d-nei „Maria Corfescu” în mijlocul nostru a fost o adevărată „revelațiune artistică”; vocea d-sale plină, sonoră, de o întindere foarte mare, o interpelațiune artistică în adevăratul înțeles al cuvântului unite cu o statură plină de drăgăleșenie au câștigat întregul public asistent care a sărbătorit o călduros. Aria din opera Tosca, Duetele din „Don Juan” „Voga Marinar” plus frumusețea doinelor românești (cam 10) exprimate prin simțirea și vocea d-nei „Maria Corfescu” au electrisat întregul auditoriu.

D-na Marioara Dr. David, care este un suflet plin de căldură și nobleță artistică, a acompaniat cu multă pricepere greul program al concertului secerând aplause nesfârșite și mulțumirea sinceră a artiștilor.

D. Nicu Corfescu, cu vocea-i dramatică de tenor, cu interpretațiunea de maestru a avut unul din frumoasele sale succese. Ariile din operele „Mănăstirea Argeșului”, „Tosca”, „Rigoletto”, „Ebra”, „Matinata”, „Doina Oltenească” etc. au smuls urale de aplause. După concert frumoasa societate și-a petrecut într'un mod splendid până cătră dimineață.

Dorim, pretutindeni același succes zeloșilor noștri artiști.

Rétay și Benedek

intreprindere industrială de artă bisericească, sculptare de amvoane, altare și statui, — aurire și decorare de biserici.

Budapest, IV., Váci-utca 59. (saját ház).

În atelierul nostru se execută: altare, amvoane, presbiterii, bănci, rame pentru icoane și tot ce este necesar la împodobirea bisericilor. — Odăjdii, prapore, potire, candelabre, sfeșnice, etc. etc. — Altare vechi se auresc și se renovează. — Liferează statui sfinte, icoane, cruci lucrate artistic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

— **Wagner la Paris.** D. Lalo, criticul musical al ziarului „Le Temps” publică în ultima sa cronică, câteva interesante informații asupra primei călătorii ce a făcut-o Wagner la Paris.

Wagner se găsea pe la 1830 la Riga, împreună cu soția sa Minna. Treburile mergeau rău, era înscărcat de datorii și de altă parte doria să reprezinte opera „Rienzi”, dat într'un cadru convenabil, pe scena unui teatru mare, ceea ce nu putea să o facă nici în Rusia, nici în Germania.

Wagner, a decis atunci, în înțelegere cu nevesta sa, să plece din Riga. Cum însă putea să plece, când creditorii îl urmăreau pas de pas?

Wagner, comunică unui amic din Germania, planurile sale și grație acestuia, el fuge însoțit de Minna din Riga și reușește să treacă frontiera, noaptea pe sub nasul cazacilor.

Ajuns la Königsberg, Wagner, se imbarcă pe o corabie, care avea să-l transporte la Londra.

În timpul călătoriei, vasul a avut să sufere mult din cauza unei furtuni îngrozitoare și a trebuit să se refugieze într'un fiord de pe coasta Norvegiei. Din această călătorie, marele muzicant s'a inspirat și a scris mai târziu „Vasul Fantomă”. Sosit, după multe peripeții la Londra, el se imbarcă pe altă corabie pentru Boulogne. În această localitate, Wagner se întâlnește cu Meyerbeer și îi prezintă opera „Rienzi”. Asupra lui Meyerbeer, nu i-a făcut o impresie deosebită tinarul și nici opera sa, cu toate că „Rienzi” e după modelul școlii meyerbeeriene.

L'a întrebat însă cu ce-i poate fi de folos și Wagner cerându-i o scrisoare de recomandare către directorul și șeful orchestrei conservatorului din Paris, Meyerbeer i-a dat-o. Sosit la Paris, Wagner a fost tratat ca un oare care debutant. Directorul nici nu l-a primit, iar șeful orchestrei, din considerație pentru Meyerbeer, i-a cerut o bucată de concert, care a fost executată în condiții mediocre. Wagner a mai cerut să i-se execute uvertura din „Faust”, dar i-s'a dat să înțeleagă că e prea... cutezător și pentru un debutant... i-s'a dat prea multă atenție!

Cum se explică că nici Meyerbeer, nici cei de la conservatorul din Paris, nu au întrevăzut în Wagner pe geniu ce avea să revoluționeze arta muzicală? Pentru că geniile se afirmă ele, și niciodată nu sunt impuse de alții atențiunii publice, care de cele mai multe ori, nu știu să le descopere.

— **Sfințirea bisericii din Săcel.** Comitetul parohial din Săcel (protopopiatul Săliștei) invită la Sfințirea bisericii celei nouă care se va săvârși prin I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu Duminecă, la 18 Septembrie

st. v. 1911. După sfințire, la orele 2 p. m. se va ține un banchet, bilețul de participare 4 coroane. Doritorii de a participa să se anunțe în scris ori prin fir telefonic oficiului parohial, înainte cu 2 zile. Seara la 7 ore se va da Concert din partea unui cor din semin. Andreian din Sibiu și a corului din Săcel. După concert urmează petrecere cu joc. Venitul e destinat pentru fondul bisericii celei nouă. Contribuiri în favorul bisericii nouă se primesc cu mulțumită și se vor evita pe cale publică. Comitetul parohial.

Programul concertului ce se va aranja cu acest prilej este următorul: 1. A. Popovici: Doinitorii români, cor de bărbați, cântat de corul din seminar. 2. I. Vidu: Răsunsetul Ardealului, cor mixt, cântat de corul din Săcel. 3. G. Dima: Hora ploaia cor de bărbați, cântat de corul din seminar. 4. O Goga: De demult, declamațiune. 5. a) I. Vidu: Vino lele, b) T. Popovici: Cucule peană galbenă, c) T. Popovici: Toarce lele, coruri de bărbați, cântate de corul din seminar. 6. a) I. Vidu: Răsunset dela Crișana, b) D. G. Chiriac: Morarul, c) I. Vidu: Logojana, coruri mixte, cântate de corul din Săcel. 7. T. Popovici: Dorul înstrăinatăului, cor de bărbați, cântat de corul din seminar.

— **Pelagra în țară.** Cetim în „Voința Națională”: Dnii I. W. Samban și A. I. Chalmers au făcut cercetări asupra pelagrosilor dela Stoinesti și Hotare. Doctorii noștri le-au dat toate lămuririle.

Englezii au găsit larvele de Simulium reptans și s'au întărit în credința lor că pelagra nu se datorește porumbului stricat, ci unui protozoar dat prin înțepături de aceste insecte. Ar fi o boală asemănătoare cu frigrurile, la care Simulii ar împlini rolul țânțarilor anopheles.

— **Originea Apocalipsului.** Dr-ul Constantin Diobuniotis privat docent la Universitatea din Atena și teologul Dr. Harnack au descoperit un comentariu al lui Origen despre Apocalips. E un manuscris din veacul al X-lea, păstrat în mănăstirea Meteoron. E Apocalipsul până la cap 14, versetul 4 însoțit de comentariu în scholii. Comentariul e din veacul al III-lea, Diobuniotis îl atribuie lui Hippolyt (220). Harnack însă a dovedit, slujindu-se de textul lui Irenaeus, că se datorește lui Origen. Deci acesta și-a ținut făgăduința că după comentariul evangheliilor va comenta și Apocalipsul.

— **Duel mortal între fete.** Nu-i lucru chiar rar ca fetele să dueleze, — de regulă pentru vre-un tinar, în care s'au îndrăgostit. Un nou caz se anunță din Cetinje: În Danilograd, două fete, de ofițer, pritenie bune, s'au îndrăgostit în adjutantul regelui în locotenentul Mirko Hezaky. Ne-

voind să abdică în favorul celeilalte, au hotărât să dueleze. Duelul s'a ținut în condiții foarte grele. Duminecă de dimineață s'au strecurat dela domiciliu, luând cu ele revolvere. La întâia descărcare amândouă au căzut. Una a murit momentan, cealaltă a fost transportată la spital, unde se zbate între viață și moarte.

Făina lactată
NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărsăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura „Ingrijirea Copiilor” se poate avea gratuit de la **NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse II.**

x Atragem atențiunea publicului nostru asupra mobilelor lui George Stahl din Lugos expuse la expoziția de acolo.

x **Seminarul iuridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farkas** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului iuridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocațională.

x **Interesează numal pe părinți.** Cu începerea anului școlar, cumpără copiii ghețe anatomice, cari atât se privește igiena picioarelor, cât și iefțineala sunt cele mai de recomandat. Se află de vânzare la filiala fabricii de ghețe anatomice Moskovito. — Arad, Piața Independenței 18.

Poșta Administrației.

Ioan Oncu, Tomesd. Am primit 20 cor. în abonament.

George Blaga, Olahomorog. Am primit 21 cor. în abonament.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. „Tribuna” institut tipografic, Niclin și vana.

Leon Tolstoi.

117

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Kociubey povestea în câteva cuvinte întrevederea lui Bolkonsky cu Arakceeff. Zămbetul lui Speranzki se lăți.

— Directorul comisiei regulamentelor militare mi-e prieten excelent, grai el stăruind asupra fiecărei silabe, și dacă dorești pot face să te întâlnești cu dânsul. Apoi adăogă: Și sper că vei găsi la dânsul simpatie și dorința de a colabora la opera dtale.

Printul Andrei observa în tăcere toate mișcările lui Speranzki, acest om care, din simplu seminarist ce era, ținea în mâinile lui albe și moi, soarta Rusiei.

După un moment de conversație generală, Speranzki se ridică și ducându-l pe printul Andrei într'un alt colț al salonului:

— N'am avut vreme să-ți vorbesc, printe, în mijlocul conversației în care am fost angajat, zise el cu suris de binevoitor dispreț, care-l făcea pe printul Andrei să înțeleagă că nici Speranzki nici Bolkonsky nu-și făceau nici o iluzie asupra nulității oamenilor ce-i înconjurau, ceea ce-l măguli pe printul Andrei. — Te conjur de multă vreme, urmă Speranzki, mai întâi din cauza liberării servilor dtale, pildă ce ar trebui urmată de toată lumea, și apoi, fiind că ești una din rarele persoane dela Curte cari nu s'au simțit rănite de noile legi asupra demnitarilor.

— Da, răspuse printul Andrei, tată-meu n'a voit să mă lase ca să profit de aceste drepturi; de aceea mi-am început serviciul cu gradul cel mai de jos.

— Tatăl dtale, un om din veacul trecut, este cu toate acestea superior contimporanilor noștri cari condamnă această măsură, cu toate că ea înfăptuiește dreptatea firească. Dacă mi-ai face onoarea să vii Miercuri la mine, adăogă el, aș putea să-ți comunic stiri cari te vor interesa, și voi avea plăcerea să mă întretin mai mult cu dta.

El închise ochii, salută și dispăru din salon, după moda englezească, adică fără să-și ia rămas bun dela nimeni.

În seara când Bolkonsky îl vizită pe Speranzki, acesta îi explică cu ironie că așa numita Comisie de legi dănuia de cincizeci de ani, că ea costase milioane dar că nu făcuse niciodată nici o ispravă.

— Statul cheilțuiește milioane și nu culege nimic pe urma lor. Și oameni ca dta, printe, ar face un păcat dacă ar refuza să intre în serviciul statului.

Printul Andrei răspuse că pentru a sluji statul i-ar fi trebuit să studieze dreptul.

— Dar nime nu l'a studiat. Acesta este un **circulus viciosus** din care trebuie ieșit cu o sfortare.

După o săptămână, printul fu numit membru al Comisiei de regulamente militare, și, la ceea ce nu se aștepta, șef de birou al comisiei codului. Cedând rugămintelor lui Speranzki el își luă sarcina de a redacta prima parte a codului civil, și, cu ajutorul codului Napoleon și al codului Justinian, începu să redacteze **Dreptul oamenilor**.

XXXVII.

În 1808 Pierre se întoarse la San-Petersburg după călătoria făcută pe moștile sale și deveni fără să vrea

unul din membrii cei mai influenți și cei mai activi ai francmasonilor din Petersburg. El urma totuși să ducă aceeași viață de risipă și de plăceri.

Maestrul lui, bătrînul francmason care-l convertise, lipsea din Petersburg. Cât despre ceilalți frați, printi și conți incapabili și nuli, abia de și-i putea închipui altfel de cum erau în lume. Francmasoneria, așa cum îi apărea ea atunci, era exterioară. El bănuia că francmasonii ruși mai ales, se îndepărtau de izvorul curat, urmând o cale greșită.

Pierre se hotărî să viziteze străinătatea pentru a pătrunde misterele ordinului. El se întoarse la San-Petersburg în vara anului 1809, și francmasonii din acest oraș cari erau în corespondență cu lojele străine aflară că Pierre fusese ridicat la demnitățile cele mai înalte și că aducea cu el reforma pentru binele genera al ordinului. În adevăr, curînd după reîntorcerea sa avu loc o adunare solemnă a lojii și Pierre expus noile sale idei într'un discurs pe care-l scrisese mai dinainte.

Discursul lui Pierre strîni o mare emoțiune; majoritetea fraților văzură în cuvintele lui primejdioase simptome de iluminism și le primiră cu o rezervă care îl uimi mult pe orator. Se formară mai multe partid unele pentru Pierre, altele contra lui, și pentru întâoară își dete el seama de diversitatea spiritelor, ca face ca doi oameni să nu priceapă în mod ident acelaș adevăr. La sfârșitul ședinței, marele maestru îi zise lui Pierre, cu o ironie răuvoitoare, că nu dr-gostea de virtute îl inspirase, ci dragostea de lupi

(Va urma)

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

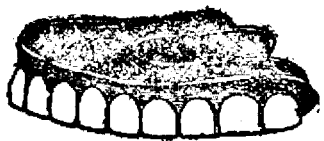
în

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«.)

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁCZ 11.

Sute de mii de dame au să mulțamească frumusețea lor

pielea catifelată a feței și fină a
mânilor, specialității de toaletă

Ravissante

a renumitului doctor parisian Lajosse.

Sunt nevătămatoare!
Rezultatul de neîntrecut!

Fard Ravissante, folosire la zi în 3 nuanțe Cor. 1-50.

Pudră Ravissante, 3 nuanțe, pudra cea mai fină în cutii de 1 și 2 Cor.

Crema Ravissante, folosire seara, pentru catifelarea pielii, față gât, mâni și brațe în borcane de 1 și 2 Cor.

Săpun Ravissante, curat, nevătămător, bucata 1 Cor.

La albirea dinților e de recomandat praful de dinți Ravissante al doctorului Lajosse, cutia 1 Cor.

Apa de gură Ravissante, specialitate unică, sticla 2 Cor.

Se vinde în Budapesta în farmaciile:

Török József și Török Sándor.

În provincie se expediază cu ramburs. Să cerem precis în droguerii, farmacii și parfumerii, specialitățile renumite »Ravissante« ale doctorului Lajosse. Să fim atenți și să ne ferim de falsificări.

»AJUTORUL«
SOCIETATE PE ACȚII ÎN ȘEICA-MARE.

CONCURS.

»Ajutorul« societate pe acții în Șeica-mare are lipsă de un

practicant-cassar

pentru filiala ce o va deschide în Mediaș, cu un salariu anual de 1000 coroane, plătit în rate lunare anticipative.

Alesul dacă va corăspunde, după serviciu de un an va fi denumit funcționar cu drept de penziune.

Reflectanții să-și trimită documentele până în 15 Octomvrie a. c.

Dela recurenți, se recere să fie absolvenți ai unei școale comerciale și cunoștința limbei maghiare.

Postul e de a se ocupa îndată după alegere.

Șeica-mare, în 25 Octomvrie 1911.

Directiunea.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresativă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) *Petru Benea*, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

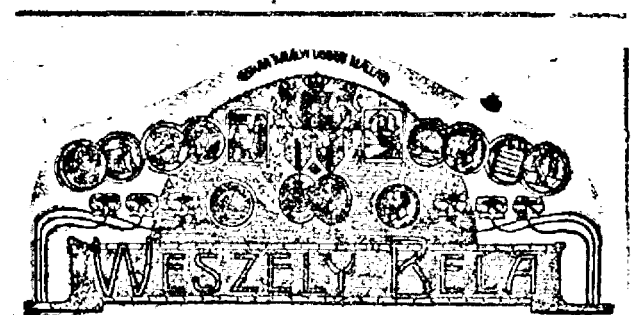
Vinuri vechi: Vin alb K —66 litru. Rizling —68. Roșu —92.

Vinuri noi: Carbenet alb K —98 litru. Siller K —52. Rizling K —54. Rizling și Ruje amestecat K —50 litru.

Rachie de treve (comină) K 1.60 litru. Rachie de drojii 2.30, Rachie de treve (comină) specialitate K 2.10 litru.

Vinul și rachiea să expedieze cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie. Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea.
propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

FONDAT ÎN ANUL 1895.

Pregătește: **butoaie, vane**

în ori-ce mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!
FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE
WESZELY BÉLA
PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,
LIPOVA.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plățire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura general comerțială.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13

BRAUN ANTAL

fabricant de instrumente muzicale în

Temesvár, Centru, Strada Prinz Eugen No. 14.
(Casa proprie).

Cel mai mare și mai ieftin izvor de cumpărare în Ungaria de sud

în

instrumente: de alamă, lemn, de suflat, cu coarde și instrumente de bătut precum și părțile constitutive a acestora. —

Reparările se execută artistic. Prețuri moderate.

Instrumente vechi se cumpără sau se schimbă. Export în mic și mare.

Numai p. fumători

carl cu considerare țin la sănătatea lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:

Specialitate de club 120 foițe 20 fil.

70 " 12 "

O cutie de tuburi (100 buc.)

70 fil.

Marca de scutire.

Se capătă pretutindenea.

Cine trimite adresa la

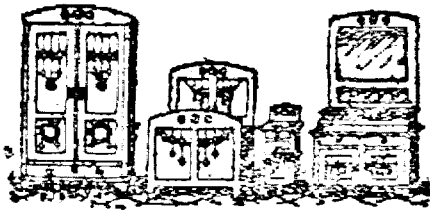
Halász Ferencz, Budapesta

Strada Nefelets No 4.

primește două cărțicele gratuit.

La sfaturile medicale, foițele nu sunt imprimate, dar cu toate aceste au o marcă de scutire și apoi semnătura fabricantului „MODIANO“.

— **Nicolas Hencilă** —
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

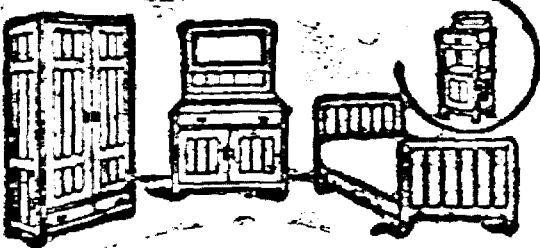
Aduce cu simă la cunoștință on. public din țară și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește tot felul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și poartă serviciu prompt și conștiințios.

Mare magazin de tot felul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat de la cele mai simple până la cele mai luxoase.

PÁLSÁNDOR

tâmplar pentru edificii și mobile
Nagyvárad, Uri-utca 49 (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, birouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant. — Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

IRING HENRICH

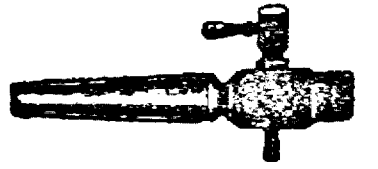
fabrică de unelte pentru ciobotari
Ujpest, Lörincz-u. 50.

Recomandă pantofari'or și ciobotarilor precum și pielarilor unelte de branșe, calitate bună, prețuri moderate. — Comersanților se dă rabat. — Catalog gratuit și francat.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puteri de mașini în

Brașov, Strada Lungă No 27.

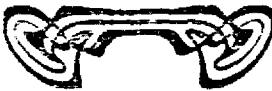

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi dacuri, bile și popice pentru biliard și popicarie precum și totfelul de picioare pentru masă, pelângă prețurile cele mai moderate. Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat. — Lucrări de ornament. —

Anunțuri

primește administrația „Tribunei”, pe lângă prețurile cele mai moderate.

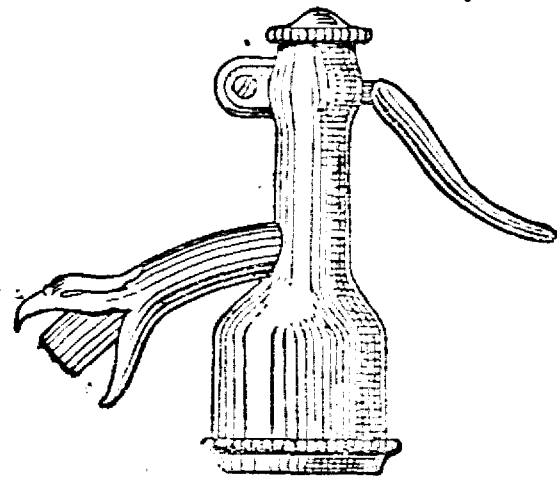

Itzkovits Gerson, Budapesta, IX

Strada Tompa No 14.

Dulapuri de gheață la cari e necesară gheață

puțină, preparate pentru măsurarea vinului a berei, conducte pregătirea berei și pentru scurs, în prețuri moderate și serviciu prompt. Intreprindere de accesoriu la fabricarea zodei, sticlă de Bohemia, sirup de smeură, lămâi și ananas, alabastru și praful de monadă ș. a. Comandele se efectuează prompt și cu prețuri convenabile.

EDUARD LEXEN

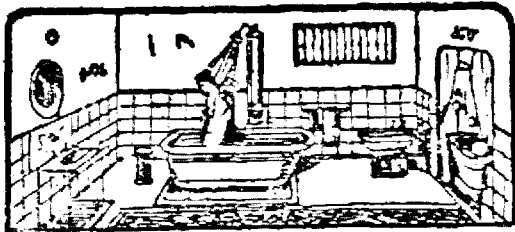
tinichigiu și antepriză de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

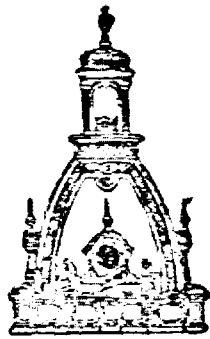
TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și aitele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de totfelul de la 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vânl de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Lampe pentru mine

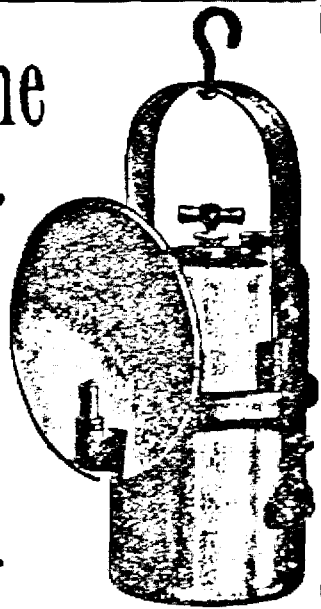
și tot felul de lampă cu acetylen,

fabrichează

Bartos Zoltán

fabricant de lampe,

Budapest, VII, Gizella-ut 55.

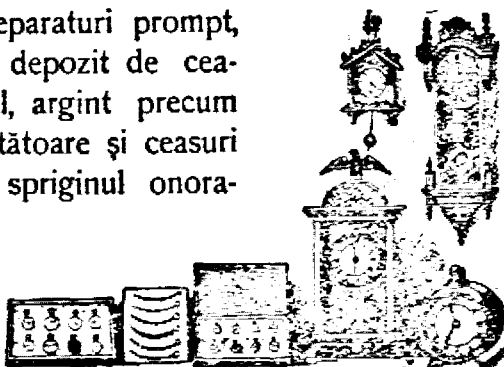
H. Süßmann, ciasornicar

Sibiu—Nagyseben, Str. Cisnădiei 43.

Execută totfelul de reparaturi prompt, solid și ieftin. Mare depozit de ceasornice de nickel, oțel, argint precum și de pendule, deșteptătoare și ceasuri de pereți. — Pentru spriginul onorabilului public roagă

cu simă

H. Süßmann,
ciasornicar.

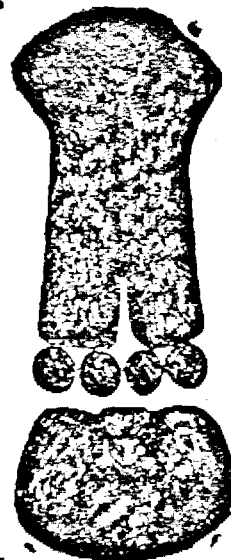

Bordy József,

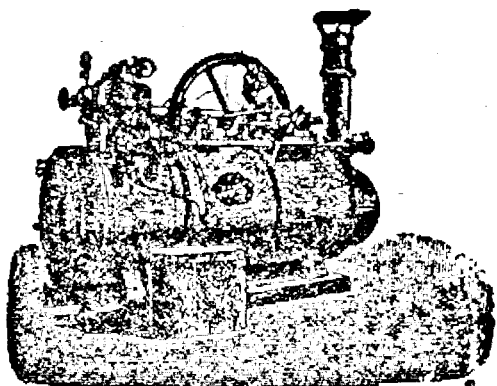
cojocar-blănar,

Marosvásárhely, Széchenyi-tér Nr. 13.

Recomandă articolele de blănărie și cojocărie, dela cele mai simple până la cele mai complicate. Primește și reparaturi. Imprumută bunde de călătorii și ia spre păstrare în timpul verii, paltoane de iarnă și blane, pe lângă asigurarea contra focului. — Comandele se îndeplinesc prompt, ieftin și cinstit.

Prima industrie de cazane din Ungaria
Szatmáry Mihály, turnător de cazane,
 Szeged,
 Eszentháromság-utca 41. sz. (casa proprie).

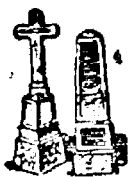
Aduc la cunoștința on. public, că atelierul meu de cazane l'am înnoit cu diferite mașini, așa că sunt în stare să satisfac ori-ce comandă. Pregătesc cazane pentru abur, repar cazane la mori, corăbii, cazane de apă, petroleu, spirt și chiar și cazane la locomobile.

Stabilimentul de sculptură în piatră al
Văd. FRANK VILMOS^{NE}

Arad, Piața Boros Béni No 2

Recomandă în atențiunea binevoitoare a onor. public, magazinul său bogat asortat cu

petrii mormântale.

Pentru orientare țin să amintesc că firma aceasta o conduc dela 1882 spre cea mai mare mulțumire a publicului și și pe mai departe scopul îmi va fi ca să satisfac stimații mei clienți cu serviciu prompt și cu acurateță. — Garanță deplină dă pentru îndeplinirea oricărei comande maestrul sculptor, conducătorul stabilimentului meu dl Iacob Belloni, care de 42 de ani lucră în branșa aceasta. Rog deci binevoitorul sprijin — și pe mai departe. Cu tot respectul:

Văduva Frank Vilmosné.

Atelierul de fotografiat
MUSCHALEK

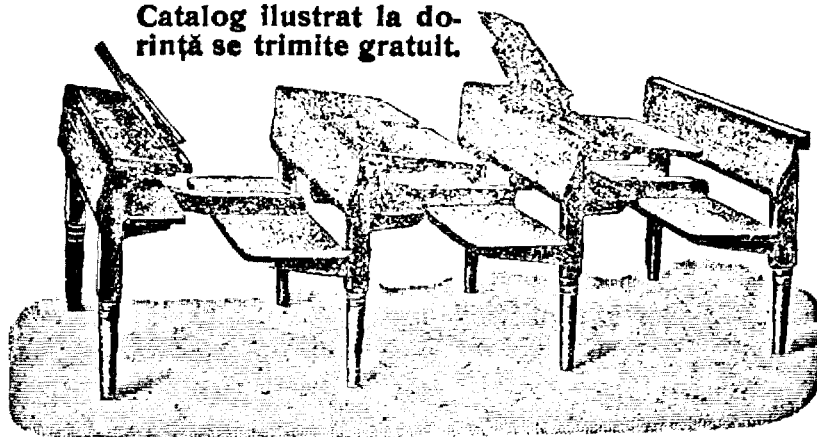
Brașov, Strada Porței No 27 (lângă Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri, grupuri, de copii, moment și genre, fotografii sportive și arhitectice. — — —

Executare de prima calitate la înmărirea de acvarel pastel, și platinotipie până la mărimea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp. Comandele se efectuează repede și prompt.

Catalog ilustrat la dorință se trimite gratuit.

Feivel Lipót utódai
 Budapest, IX., Ipar-utca No 4.

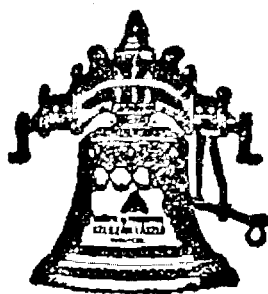
Fabrică de bănci pentru școală, aranjamente pentru birouri, accesorii de gimnastică etc.

Fabrica de tâmplărie
 instalată cu putere de mașini a lui
Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szászváros) Strada Spitalului 10 (casa proprie).

Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie (mășerie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, mobile pentru camere de locuit, birouri, instalații pentru băcării, farmacii, mobiliere pentru biserici și școli, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Fabrică
 de clopote

Distință la expoziția universală din Paris.

Szlezák László

fabrică p. turnat clopote, accesorii de turnuri și stativale lor

Budapesta, Frangepán-u. 77.

(Casa proprie. Lângă stațiunea tramv. electric).

Se recomandă pentru executarea oricăror lucrări din acest ram, ca turnarea de clopote noi și vechi, pelângă garanție de mai mulți ani, cu coroană de fier invenția mea. Pregătesc statine drepte și plecate pentru clopote.

Preliminare se trimite la cerere gratis și franco. — La dorință merge și în provincie pe speșele proprii. Execuție solidă.

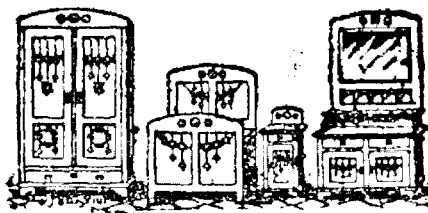
Expoziție permanentă în magazinul de mobile a lui
Gheorghe Stahl din Lugos

Strada Bisericei (Templom-u) No 15.

Recomandă totfelul de

mobile

de tâmplărie și tapițerie, cum și mobile pentru sufragerii, dormitoare, saloane și birouri, din lemn (Thonet), fier, aramă și piele, tablouri: peisage, nuduri și icoane, oglinzi,

jardiniere, console, covoare pentru pat, mese și dușumea, otomane, draperii, perdele, etc. în asortiment bogat, calitate bună, fabricație proprie și prețuri ieftine. — Comandele se execută prompt.

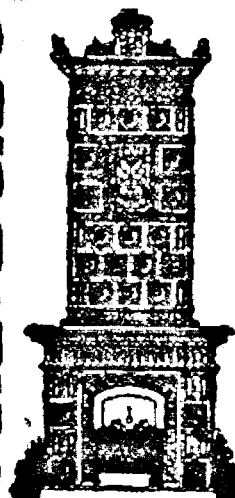
Roth & Baldauf

depozit de cămine de majolica și teracotă

Brașov, Strada-Lungă Nr. 5.

Recomandă în atenția publicului, depozitul său bogat în cămine, fabricație proprie cu desemn ori fără, dela cele mai înfrumșetate până la cele mai simple. Pregătește cămine după comandă, conform gustului, în timpul cel mai scurt.

Reparaturi se efectuează repede pe lângă prețuri moderate. Primește orice lucrare de branșă, după comandă.

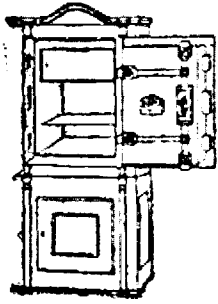
Fabrica budapestană de casse de bani

Gelléri și Schuller

BUDAPEST

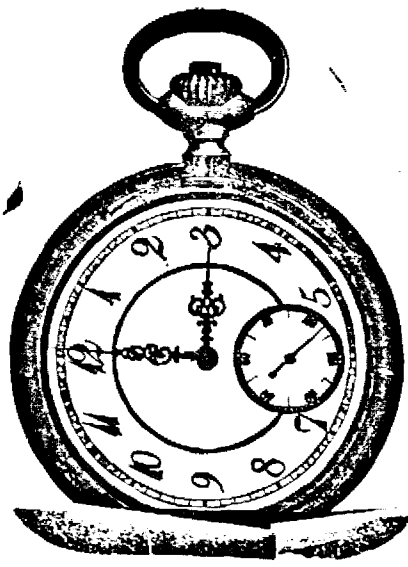
Fabrica: IX., Rákos-utca 4. Depozitul orășenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de honvezi, căilor ferate ungare și al poștelor.

Efectuiază casse de bani, libere contra focului și spargerilor, casse pancelate pentru păstrarea documentelor.

Catalog gratuit și franco.

Cele mai bune
— **oroloage** —
— cele mai solide și cele mai după modă —
— **juvaericeale** —
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în această privință în
întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

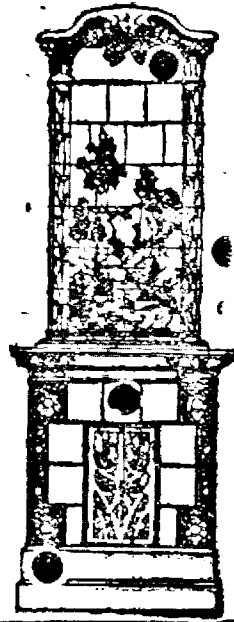
Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește toffelul de
unelte pentru ciobo-
tărie și pantofărie.
Catalog trimit gratis.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în
(Cluj) Kolossvár, Monostorl-u. 7, am deschis un
mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din
țără și străinătate*, unde se află în depozit permanent
cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de
olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigu-
rind-ul totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile
cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Jamásy József,
Kolozsvár.

Invenție senzațională.

ANTICOL

In atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect uimitor COLICEI.
în contra:

Experiența de doi ani la regimentul I. de husari arată
că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect
decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prav
ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile
cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1½ ore.
La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea 1 oră
In propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de
lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

Se poate comanda la:

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov.

Kaiserl. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.

Certificat.

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic ve-
terinar de stat, la boala așa numită colică, atât a căilor mici cât și la
ai regimentului, cu un rezultat uimitor, pentru care, precum și pentru
forma ușor de usat îl recomand cu căldură orișicui.

Brașov, 21 Aprilie 1896.

(L. S.)

ss. *Littke*, colonel.

Brevetat sub
No 3956.

Scutit prin lege
sub No 141.

Edificare ieftină!

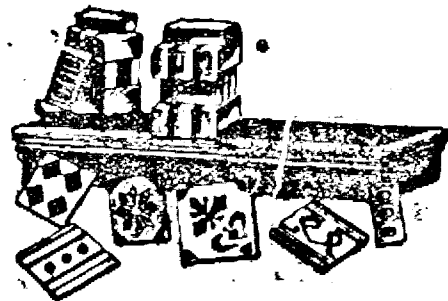
Intrece ori-care edificare
din alt material. Sistemul
meu e brevetat Nr. S—5546.
Se face prin prepararea în
mod propriu al betonului,
ori alte materii.

Primesc toffelul de edi-
ficări, locuințe, case de în-
chiriat, edificii economice
și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, în-
grădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș fa-
cement, învălituri de cement.

In depozitul meu se găsesc felurite preparate de
cement, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case,
streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips,
var stins ș. a. — Prețuri curente trimit gratuit.

Iosif Simics

Întreprindere de edificare cu beton, fa-
bricant de obiecte de cement și pierte.

Nr. telefonului:
246.

(Casa proprie)
LUGOȘ,
Str. Buziaș 37.